

Jaarverslag 2024

Naam:	De Stroming, Stichting voor Protestants Christelijk primair onderwijs in het Land van Heusden en Altena
Werkgeversnummer:	41239
Postbus:	161, 4250 DD Werkendam
Bezoekadres:	Waardhuizen 38
Postcode:	4287 LS
Plaats:	Waardhuizen

CvB : vastgesteld op 12 juni 2025
RvC : goedgekeurd op 18 juni 2025

**forvis
mazars**

Forvis Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden

RD | 18-06-2025

Inhoudsopgave

Inhoud

1	Voorwoord	4
•	A Bestuursverslag	5
2	Thema's vanuit wet- en regelgeving	5
	2.1 Sociale veiligheid	5
	2.2 Onderwijsachterstandenbeleid	5
	2.3 Allocatie	6
	2.4 Strategisch personeelsmanagement	6
	2.5 Banenafpraak	6
	2.6 Informatiebeveiliging en privacy	6
3	Visie en besturing	7
3.1	Missie en visie	7
3.1.1	Cultuur en identiteit	7
3.1.2	Missie	7
3.1.3	Visie	7
3.2	Besturing	7
3.2.1	Onderwijsaanbod	7
3.2.2	Bevoegd gezag	8
3.2.3	Interne organisatiestructuur	9
3.2.4	College van bestuur, raad van commissarissen en gemeenschappelijke medezeggenschapsraad	10
3.3	Naleving branchecode	12
3.4	Verslag toezichthoudend orgaan	12
3.5	Omgeving (internationaal, nationaal, regionaal, lokaal)	13
3.6	Toegankelijkheid en toelating	13
3.7	Klachten	13
3.8	Verantwoording en dialoog	15
4	Risicomanagement	16
4.1	Strategie en risico's	16
4.2	Verantwoording gevoerd risicomanagement	17
5	Bedrijfsvoering	18
5.1	Bedrijfsvoering	18
5.2	Duurzaamheid	18
6	Ontwikkelingen	19
6.1	Huisvesting	19
6.2	Ontwikkelingen bij of in de relatie met verbonden partijen (waaronder samenwerkings-	20

6.3	Zaken met politieke (overheidsprioriteiten) of maatschappelijke impact	20
6.4	Leerlingen	21
6.5	Personeel	22
6.5.1	FTE's	23
6.5.2	Ziekteverzuim	25
6.5.3	Regeling professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders	25
6.5.4	Verantwoording Verklaring omtrent gedrag	26
6.5.5	Verantwoording over de aanwezigheid van verklaringen omtrent gedrag	27
6.6	Onderwijs en kwaliteit	28
6.6.1	Kwaliteit	28
6.6.2	Passend Onderwijs	29
7	Financiële paragraaf	30
7.1	Balans en toelichting	30
7.2	Staat van Baten en Lasten en toelichting	30
7.3	Kengetallen	31
7.4	Toelichting op investeringsbeleid	33
7.5	Treasury	33
7.6	Continuïteitsparagraaf	35
7.6.1	Gegevensset	35
7.6.2	Financieel meerjarenperspectief	36
8	Onderwijsprestaties op de scholen	39
• B	Jaarrekening	41
9	Jaarrekening De Stroming	41
9.1	Jaarrekening	41
• C	Overige gegevens	66
9.2	Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	66
9.3	Ondertekening college van bestuur en raad van commissarissen	67

1 Voorwoord

Voor u ligt het bestuursverslag 2024 van De Stroming, Stichting voor Protestants Christelijk primair onderwijs in het Land van Heusden en Altena.

In dit bestuurlijk jaarverslag wordt verantwoord op welke manier de reguliere bekostiging vanuit de overheid is aangewend om tot het verzorgen van kwalitatief goed onderwijs te komen. Scholen van De Stroming streven naar goede onderwijsresultaten en daarmee ook naar gelukkige leerlingen. Binnen al onze teams beseffen we dat als een leerling zich gezien en gehoord voelt, het kan komen tot leren en ontwikkelen. In ons strategisch beleidsplan 'Leren groeien in verbinding' (2023) staat beschreven hoe we elkaar hierin stimuleren.

Binnen het onderwijs richten we ons op goede onderwijsresultaten en het ontwikkelen van gelukkige leerlingen. Bij één van de vergaderopeningen in 2024 stonden we stil bij de vraag wat 'geluk' is:

Wat is geluk

*Omdat het geluk een herinnering is
bestaat het geluk omdat tevens
het omgekeerde het geval is,*

*ik bedoel dit: omdat het geluk ons
herinnert aan het geluk achtervolgt het
ons en daarom ontvluchten wij het*

*en omgekeerd, ik bedoel dit: dat wij
het geluk zoeken omdat het zich
verbergt in onze herinnering en*

*omgekeerd, ik bedoel dit: het geluk
moet ergens en ooit zijn omdat wij dit
ons herinneren en ons dit herinnert.*

R. Kopland

M. (Martin) de Kock MBA-ME
College van Bestuur

• A Bestuursverslag

2 Thema's vanuit wet- en regelgeving

De Stroming legt in dit bestuursverslag verantwoording af over de politieke of maatschappelijke thema's voor het PO zoals benoemd in de brieven van de Minister en de RJO:

2.1 Sociale Veiligheid

Sociale veiligheid is ook in 2024 een belangrijk thema voor onze scholen geweest. Vanuit de overheid zal in de aankomende jaren een meldpunt worden gecreëerd voor ouders en leerlingen, komt er een meldplicht sociale onveiligheid voor scholen en wordt de jaarlijkse monitoring op dit thema uitgebreid en verdiept.

De scholen van De Stroming werken actief aan de Sociale Veiligheid van de leerlingen. Zo heeft iedere school een methode gerichte benadering van het verwerven en versterken van sociale vaardigheden, waarbinnen respectvolle omgang met de medemens wordt bevorderd.

Binnen De Stroming wordt gewerkt met een Veiligheidsplan, waarin ook de manier beschreven staat waarop de Sociale Veiligheid wordt beleefd door leerlingen en medewerkers. De peilingen die hiervoor worden gebruikt, zijn ook in 2024 gebruikt.

Iedere school beschikt over een contactpersoon. Wie dat is, staat beschreven in de schoolgids van de scholen. Ook beschikt De Stroming over 2 externe vertrouwenspersonen die kunnen worden benaderd met vragen & klachten over ervaren veiligheid. Elders in dit jaarverslag is een verslag van hun activiteiten in 2024 opgenomen.

2.2 Onderwijsachterstandsmiddelen

De onderwijsachterstandsmiddelen werden als volgt besteed:

School	Bedrag 2024 budget	Besteed aan
<i>'t Kompas - Werkendam</i>	€ 97.417	<i>* Extra personele bezetting. Dubbele bezetting groepen op sommige dagen, waardoor er groepjes kinderen individueel begeleid konden worden door een leerkracht, waardoor kindgerichte extra ondersteuning mogelijk was die aansloot bij wat er in de groep wordt aangeboden.</i> <i>* Inzet van extra uren OAS voor kindbegeleiding.</i>
<i>Eben Haëzer - Woudrichem</i>	€ 26.698	• inzet van OAS voor ondersteuning aan groepjes leerlingen • inzet leerkracht waardoor er gekozen kon worden om in de onderbouw de groepsgrootte niet te groot te laten worden.
<i>De Parel - Rijswijk</i>	€ 13.902	• inzet van OAS voor ondersteuning aan groepjes leerlingen
<i>Het Fundament - Genderen</i>		• inzet van OAS voor ondersteuning aan groepjes leerlingen

2.3 Allocatie

De bekostiging van de scholen voor kalenderjaar 2024 was gebaseerd op het leerlingenaantal op 1 februari 2023.

Voor de allocatie van de middelen is deze baten het vertrekpunt voor elke schoolbegroting. Voorbereid door de bestuurder en controller gaat het directieurenberaad akkoord met het voorstel om een bedrag aan bovenschoolse afdracht per leerling over te dragen aan het bovenschools niveau. Inzichtelijk wordt gemaakt in de begroting wat van deze afdracht bovenschools bekostigd wordt. Ook wordt op een vergelijkbare wijze vastgesteld wat het budget is voor elke school.

Elementen van de begroting zijn twee met elkaar samenhangende perspectieven:

- het financiële perspectief: het afstemmen van de lasten op de baten, uitgezet in tijd en geld, zodat monitoring en controle mogelijk is;
- het onderwijskundige perspectief: borging van kwaliteit en ontwikkeling van een imago dat geassocieerd wordt met betrouwbaarheid, hoge prestaties en innovatie.

Ook kennen we uitgangspunten bij de begroting en het toewijzen van de middelen.

Zo vormen onze kernwaarden het vertrekpunt, dient de begroting gericht te zijn op continuïteit van de organisatie, moet de jaarbegroting passen in het meerjaren perspectief, dient er openheid te zijn naar belanghebbenden, dient de begroting een financiële vertaling te zijn van inhoudelijk (onderwijskundig) gemaakte keuzes conform het schoolplan en streven we naar een in principe sluitende begroting voor alle afzonderlijke scholen. We hanteren enkele centraal vastgestelde kengetallen, zoals de bandbreedte voor personele inzet en ratio's voor schoolmanagement, interne begeleiding en leerkracht - leerling.

2.4 Strategisch personeelsbeleid

In het kader van strategisch personeelsbeleid is het uitgangspunt van De Stroming dat maximaal 83% van de totale uitgaven gerelateerd zijn aan personele kosten. De voornaamste post betreft de loonkosten. Maar naast loonkosten maken de scholen van De Stroming ook kosten voor bijvoorbeeld nascholing en overige personele kosten. In de paragraaf over personeel staat meer beschreven over de manier waarop strategisch personeelsbeleid vormkrijgt.

2.5 Banenafpraak

In het kader van de banenafpraak zijn er in 2024 door De Stroming geen nieuwe acties ondernomen, om mensen uit de Participatiewet die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen, of schoolverlaters uit het VSO, of praktijkonderwijs een plaats binnen onze organisatie te geven. Wel werden bestaande initiatieven voortgezet. Zo zijn op 2 van onze scholen in Werkendam mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt actief. Op één school is er sprake van een directe verbinding van een collega met het schoolteam en op een andere school binnen een mfa, wordt samengewerkt met collega's van SoVak, een stichting met arbeidsplaatsen voor mensen met een (licht) verstandelijke beperking. Als Stroming staan we ook op andere scholen open voor nieuwe initiatieven op dit punt.

2.6 Informatiebeveiliging en privacy

In 2024 is op initiatief van onze functionaris gegevensbescherming, die werkzaam is bij de CED groep een werkgroep actief geweest die de mate waarop we informatiebeveiliging en privacy geregeld hebben binnen De Stroming tegen het licht heeft gehouden. In deze werkgroep waren medewerkers actief met verschillende rollen en achtergronden. Hierbij moet worden gedacht aan directeur, administratief personeel op Stromingsniveau en ICT-coördinatoren op de scholen.

In 2024 zijn 2 van onze scholen bezocht door de functionaris gegevensbescherming, om op de werkvloer te kijken, hoe dat er met privacy wordt omgegaan. Deze bezoeken hebben geleid tot aanbevelingen die niet alleen hebben geleid tot verbeteringen op schoolniveau, maar deze droegen ook bij aan de bewustwording op Stromingsniveau. Er zijn in 2024 geen datalekken geregistreerd en ook geen zaken aan orde gekomen, waarbij verhoogd risico op privacyschending wordt gelopen.

Vanuit de in 2024 ondernomen activiteiten op het gebied van informatiebeveiliging en privacy zijn nieuwe voornemens gemaakt, die worden uitgerold in 2025. Hierbij moet worden gedacht aan het uitrollen van 2-staps verificatie bij het gebruik van onze Google Stromings omgeving en het nog beter op overzicht krijgen van de lopende verwerkings- & gebruikersovereenkomsten met digitale dienstverleners.

3 Visie en besturing

3.1 Missie en visie

Missie

Het is onze missie kinderen tussen de 4 en 12 jaar, die in het Land van Heusden en Altena wonen, onderwijs te bieden vanuit protestants-christelijke waarden en normen. Dat doen wij vanuit de kracht van verbinding en samenwerking. Hierbij delen we expertise en tonen we solidariteit. We werken vanuit wederzijds respect, betrokkenheid op de kinderen en aandacht voor elkaar. We streven naar thuisnabij onderwijs voor ieder kind, waarbij in elke kern van de gemeente Altena een school is.

Visie

Onze stip op de horizon: Wij zijn door meer inclusief onderwijs in staat tegemoet te komen aan onderwijsbehoeften van de kinderen op een manier waarbij zij zich veilig, gezien en gewaardeerd voelen. We halen resultaten die passen bij de leerlingenpopulatie en achtergronden van ouders. We streven ernaar om samen met partners binnen en buiten de organisatie het onderwijs te ontwikkelen zodat de kinderen een waardevolle bijdrage leveren aan de samenleving van vandaag en morgen.

3.2 Besturing

De Stroming is een stichting en als vereniging opgericht op 23 november 2000 statutair gevestigd in de gemeente Altena). De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 18061433. Zoals in de statuten van de vereniging was omschreven stelt De Stroming zich ten doel werkzaam te zijn tot oprichting en instandhouding van basisscholen voor protestants-christelijk onderwijs in de kernen van de gemeente Altena, waarbij elke school zoveel mogelijk vrijheid krijgt om binnen de kaders van het bestuur haar eigen schoolcultuur te realiseren.

De Stroming is volledig gericht op het algemeen nut. Dit blijkt uit de statutaire doelstelling van de stichting en de voorgenomen en uitgevoerde activiteiten. De Stroming dient met nagenoeg geheel van al haar activiteiten het algemeen belang. De stichting heeft geen winstoogmerk met het geheel van haar activiteiten die het algemeen belang dienen.

De Stroming en de mensen die rechtstreeks bij de stichting betrokken zijn, voldoen aan de integriteitseisen, zoals de ANBI wetgeving voorschrijft. Geen enkel natuurlijk persoon of rechtspersoon beschikt over het vermogen van de instelling alsof het zijn eigen vermogen is. Bestuurders en beleidsbepalers mogen geen meerderheid hebben in de zeggenschap over het vermogen van de instelling.

De Stroming houdt niet meer vermogen aan dan redelijkerwijs nodig is voor het werk van de instelling. Als stichting zien we toe op rechtmatige en doelmatige besteding van het eigen vermogen. De Stroming heeft een strategisch beleidsplan, dat iedere vier jaar wordt geëvalueerd en geactualiseerd. Bij de uitvoering van haar beleid ziet de stichting toe op een redelijke verhouding tussen beheerkosten en bestedingen.

Statutair is vastgelegd, dat geld dat overblijft na opheffing van de stichting wordt besteed aan een ANBI, of aan een buitenlandse instelling die voor minimaal 90% gericht is op het algemeen nut. De Stroming voldoet aan de administratieve verplichtingen die de ANBI-status vereisen en publiceert specifieke gegevens op de eigen website.

Onderwijsaanbod

In 2024 is op de scholen van De Stroming vervolg gegeven aan het verzorgen van onderwijs met een goede en gedifferentieerde instructie, een goed klassenmanagement en een veilig pedagogisch klimaat. Alle scholen van De Stroming zien een goed en veilig pedagogisch klimaat als de basis voor het onderwijs aan de kinderen. In principe werken alle scholen nog met het leerstofjaarklassensysteem, maar hierbinnen worden verschillende alternatieven en differentiatievormen toegepast. De kleine(re) scholen van De Stroming werken met combinatieklassen en soms ook met drie-combi's.

Bevoegd gezag

De Stroming is sinds 22 juni 2022 een stichting en heeft haar statutaire zetel in de gemeente Altena.

Naam/Bevoegd gezag	De Stroming Stichting voor Protestants Christelijk primair onderwijs in het Land van Heusden en Altena
E-mail	bestuur@destroming.eu
Website	www.destroming.eu
Administratie/Bestuursnummer	41239
Kamer van Koophandel	18061433

Voorzitter raad van commissarissen	de heer T. Groeneveld
College van bestuur	de heer M. de Kock

Situering van de scholen

CBS De Ark – BRIN 05AY
Dorpsstraat 62, 4268 GK Meeuwen
Telefoon: 0416 – 35 23 41
Directeur: mevrouw J. Wijnands-Westerlaken

CBS Het Baken - BRIN 08BK
Koelemaaiër 1, 4251 DT Werkendam
Telefoon: 0183 – 50 14 86
Directeur: de heer J.A. Nieuwkoop

CBS Eben Haëzer - BRIN 06WN
Oude Ban 14, 4285 TH Woudrichem
Telefoon: 0183 – 30 93 38
Directeur: mevrouw C. Verschoor-van As

CBS Het Fundament - BRIN 06OW
Van der Beekstraat 14, 4265 HS Genderen
Telefoon: 0416 – 35 50 74
Directeur: mevrouw J. Wijnands-Westerlaken

CBS 't Kompas – BRIN 09UJ
Hoofflanden 1, 4251 BE Werkendam
Telefoon: 0183 – 50 19 55
Directeur: de heer W.D. Hulshof (jan-jul)
 mevrouw K. de Boer (aug-dec)
 mevrouw B. Folmer (interim aug-dec)

CBS De Parel – BRIN 04TK
Kruisstraat 31, 4284 EB Rijswijk
Telefoon: 0183 – 44 19 83
Directeur: mevrouw H.G. van Gammeren

PCB De Regenboog – BRIN 07ZY
Hasselmanstraat 1, 4255 HL Nieuwendijk
Telefoon: 0183 – 40 22 22
Directeur: mw. B. Folmer (interim-directeur jan-juni)
 mw. D. van Berkel (directeur aug-dec)

CBS De Sprankel – BRIN 05NM
Wilhelminaplantsoen 1b, 4271 AX Dussen
Telefoon: 0416 – 39 11 09
Directeur: mevrouw K.C. Dekker - Schaap

CNS d'Uylenborch – BRIN 07JC
De Borchgravestraat 54, 4286 BN Almkerk
Telefoon: 0183 – 40 13 39
Directeur: mevrouw A.H. Schermers-van Elderen

CBS De Verrekijker – BRIN 04VV
Waardhuizen 38, 4287 LS Waardhuizen
Telefoon: 0183 – 44 13 03
Directeur: mevrouw A.H. Schermers-van Elderen

Interne organisatiestructuur

De Stroming is een stichting en kent de volgende organen:

- *het bestuur, bestaande uit het college van bestuur (CvB)*
- *de interne toezichthouder, bestaande uit de raad van commissarissen (RvC)*
- *de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR)*

De raad van commissarissen ziet toe op het bestuur. Het college van bestuur fungeert als het bevoegd gezag. Voor de dagelijkse gang van zaken wordt de stichting bestuurd door het college van bestuur. Het college van bestuur is voorzitter van het directieurenberaad en onderhoudt een nauw contact met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad. Het college van bestuur stelt het beleid vast.

Elke school heeft een directeur die integraal verantwoordelijk is voor zijn of haar school. Elke school heeft een medezeggenschapsraad en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad bestaat uit zowel personeelsleden als uit ouderleden.

Het bestuursbureau verleent ondersteunende diensten en heeft de volgende medewerkers:

Mevrouw A. Scherff-Jonkman, secretaresse

Mevrouw E. van Es-van Noorloos, beleidsmedewerker HRM

Mevrouw T. Tankens, controller

De heer R. de Goeij, beleidsmedewerker huisvesting

De stichting heeft een bovenschoolse Talentengroep die gehuisvest is op de Eben Haëzer in Woudrichem, een bovenschoolse Werkplaats is gehuisvest op Het Baken in Werkendam.

De stichting heeft een klein bestuurskantoor op De VerreKijker in Waardhuizen, waar de beleidsmedewerker HRM (personeel), de controller en de secretaresse werkzaam zijn.

Het bestuur van de stichting is ingericht conform de code Goed Bestuur en beschikt over een intern toezichtkader. De stichting werkt met de volgende verplichte gedragscodes voor personeel:

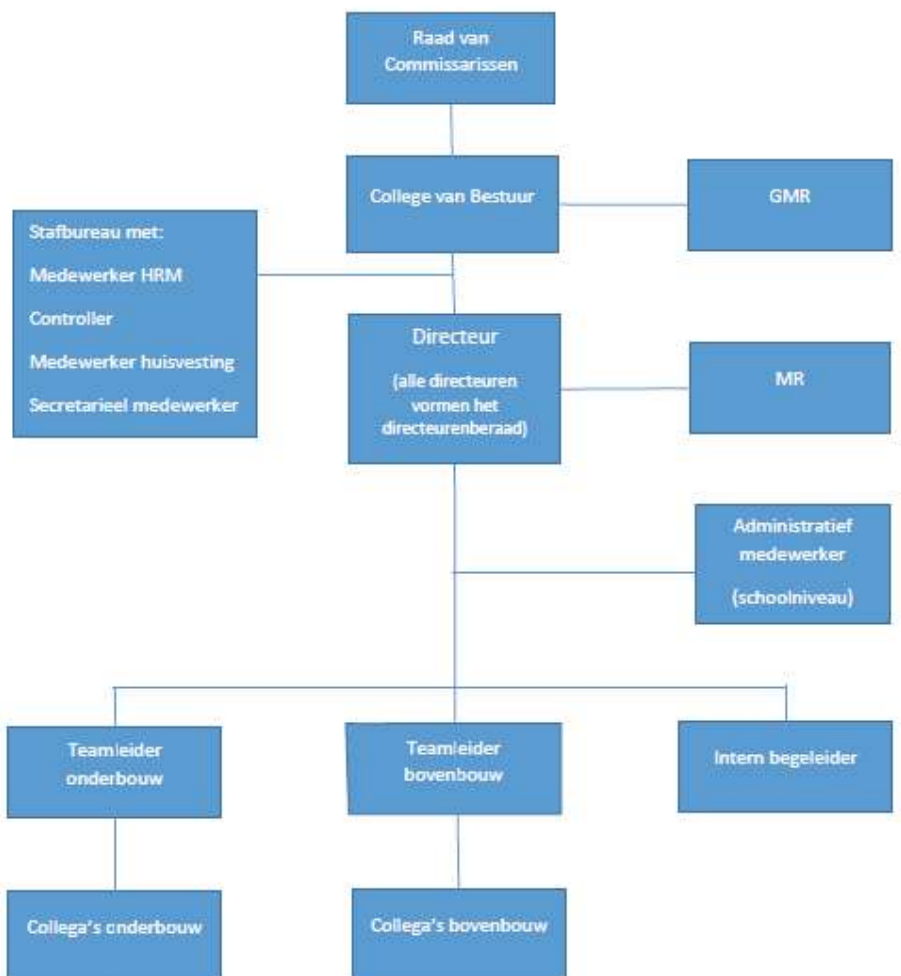
- Gedragscode
- Integriteitscode
- Klachtenregeling
- Klokkenluidersregeling

Bovenstaande regelingen en codes zijn voor een deel gepubliceerd op onze publiek toegankelijke website en voor een deel op ons intranet dat is bestemd voor personeelsleden. Naast bovenstaande codes zet de rechtspersoon de volgende 'soft controls' in die een positieve werkcultuur betrokken lerarengedrag en motivatie bevorderen:

- Korte lijnen en transparante communicatie. RvC, CvB, GMR informeren elkaar actief en treffen elkaar minstens 2 maal per jaar in een speciaal hiervoor ingericht overleg. Het bestuurskantoor is benaderbaar en erop gericht het werk in de scholen zo goed mogelijk te laten lopen. De RvC laat zich ook direct informeren over de gang van zaken binnen de stichting, door schoolbezoek.
- Vanuit de stichting wordt jaarlijks aandacht besteed aan de dag van de leraar en gezorgd voor een kerstattentie.
- Eens per twee jaar vindt er een centrale studiedag voor alle personeelsleden van De Stroming plaats. In oktober 2024 kwamen we hiervoor bij elkaar in Almkerk.

Organogram:

College van bestuur, raad van commissarissen en gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

De Stroming heeft een raad van commissarissen in 2024 bestaande uit:

- De heer T. Groeneveld (voorzitter);
- De heer K.A.J. Oudshoorn (vice-voorzitter, tot september 2024)
- De Heer J.G. Wassink (vice-voorzitter, vanaf september 2024)
- Mevrouw R. Bouman (lid);
- Mevrouw P.W.J. van Dalen-van Balen (lid);
- De heer A. Smits (lid).

Het college van bestuur van De Stroming bestaat uit dhr. M. de Kock.

Betaalde en onbetaalde (neven)functies van de bestuurders en toezichthouders

Overzicht nevenfuncties college van bestuur:

De heer M. de Kock	mede eigenaar Syncoop Advies VOF (bezoldigd)
Overzicht nevenfuncties directeuren:	
Mevrouw H.G. van Gammeren	Geen
Mevrouw K.C. Dekker - Schaap	Geen
Mevrouw J. Wijnands-Westerlaken	deelname aan projectgroep vanuit de Marnix Academie (bezoldigd)
Mevrouw A.H. Schermers-van Elderen	Raadslid namens CU in gemeente Altena (bezoldigd), pastoraal medewerker Vrije Evangelische Gemeente de Burcht Sleeuwijk (onbezoldigd),
Mevrouw C. Verschoor-van As	Leidinggevende gehandicapten catechese (bezoldigd)
Mevrouw D. van Berkel	Geen
De heer J.A. Nieuwkoop	Geen
Mevrouw K. de Boer	Geen
De heer W.D. Hulshof	Eindredacteur Kruispunt, magazine van de Protestantse Gemeente Gorinchem (onbezoldigd)

Overzicht nevenfuncties leden raad van commissarissen:

De heer T. Groeneveld	Lid commissie Governance, cultuur en organisatie Verus Woerden (onbezoldigd), Lid raad van commissarissen Huisarts en Zorg Gorinchem (bezoldigd), Voorzitter raad van commissarissen Stichting De Stroming Altena (bezoldigd), Voorzitter raad van commissarissen De Waarden Zevenbergen (bezoldigd), ouderling met bijzondere opdracht PKN Dongen-Rijen (onbezoldigd), Lid Regionaal College voor het Opzicht van de PKN regio Noord-Brabant/Limburg en Réunion Wallone (onbezoldigd)
Stichting	
De heer K.A.J. Oudshoorn	Oudshoorn Vastgoed advies als ZZP-er - eigenaar van dit bedrijf in de functie van bouwkundig adviseur / projectleider (bezoldigd), PKN Hervormde Gemeente Rijswijk binnen de kerkenraad werkzaam als diaken (onbezoldigd)
De heer J.G. Wassink	Voorzitter Raad van Advies Iveco Schouten, Giessen (bezoldigd)
Mevrouw R. Bouman	Geen
Mevrouw P.W.J. van Dalen-van Balen	Geen
De heer A. Smits	Geen

Noch bij het college van bestuur, noch bij de directeuren, noch bij de raad van commissarissen is sprake van conflicterende nevenfuncties.

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad bestond in 2024 uit de volgende leden:

naam	functie	geleding	school
Mevr. M. Dijkshoorn	voorzitter	ouder	't Kompas
Mevr. M. de Boon	lid	personeel	De VerreKijker
Mevr. C. Lankhaar	lid	personeel	De Verrekijker
Dhr. L. Hoftijzer	lid	ouder	De Parel
Mevr. A. Tolenaars	lid	ouder	De Regenboog
Dhr. A. de Jong	lid	ouder	De Sprinkel
Mevr. E. Donders	secretaris	personeel	Het Fundament
Mevr. T. Kuipers	lid	personeel	Eben-Haezer
Mevr. N. Bulthuis	lid	ouder	Eben-Haezer
Dhr. N. van Tilborg	lid	ouder	d'Uylenborch

3.3 Naleving branchecode

Bij De Stroming zijn bestuur en toezicht zowel functioneel als organiek gescheiden.

De raad van commissarissen hanteert voor haar functioneren en toezichthoudende rol de in de codes voor goed bestuur (van primair onderwijs) opgenomen aanbevelingen van goed bestuur. Er is geen sprake van afwijkingen ten opzichte van de code goed bestuur. De nieuwe (december 2020) Code Goed Bestuur wordt aangehouden.

In 2023 heeft er collegiale consultatie plaatsgevonden met het toezichthoudend deel van het bestuur van Stichting Kalisto te Woerden e.o.

3.4 Verslag toezichthoudend orgaan

Verslag Raad van Commissarissen van Stichting De Stroming 2024

Algemeen

De Raad van Commissarissen (RvC) hanteert voor zijn functioneren “de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs” en de “Code Goed Toezicht” van de VTOI-NVTK. Er hebben zich binnen de RvC geen situaties voorgedaan waarbij er sprake was van (potentieel) tegenstrijdig belang. Wel is er extra aandacht besteed aan dit onderwerp waarbij ook de GMR is betrokken.

De RVC heeft in 2024 8x vergaderd. Voorafgaand aan elke vergadering heeft de RVC een overleg zonder bestuurder. Aan het eind van elke vergadering wordt het besprokene geëvalueerd door één van de deelnemers van de vergadering.

Belangrijkste agendapunten RVC

- Meerjaren huisvesting van de diverse scholen en de strategische consequenties hiervan.
- Strategische samenwerking met de diverse partners in het onderwijs.
- Goedkeuren begroting 2025 en jaarrekening 2023.
- Het zoeken van een nieuwe accountant voor de jaarcontrole 2024 e.v.
- Diverse rapportages op het gebied onderwijs, personeel en financiën.

Commissies

De RvC werkt met een tweetal commissies: een auditcommissie en een remuneratiecommissie. Deze commissies bereiden belangrijke besluiten voor die de RvC moet gaan nemen. De reglementen van deze commissies zijn door de RvC vastgesteld. De auditcommissie heeft zich in 2024 beziggehouden met het functioneren van de externe accountant en de opvolging hiervan. Het advies uitbrengen aan de RVC met betrekking tot de jaarrekening 2023 en de begroting 2025. Tevens is er aandacht besteed aan de rechtmatige en doelmatige besteding van de middelen.

Besprekpunten van de remuneratiecommissie waren de bezoldiging van de Bestuurder en de RVC in 2024. Tevens zijn er functioneringsgesprekken met de bestuurder gehouden, hierbij zijn ook afvaardigingen van de GMR, directeurenberaad en bestuurskantoor betrokken. Daarnaast is ook het opleidingsprogramma van de bestuurder aan de orde geweest en goedgekeurd.

Overleg Bestuurder en Voorzitter RvC

Voorafgaand aan de reguliere RVC vergadering hebben de bestuurder en de voorzitter van de RVC agendaoverleg en de punten in het periodieke bestuur verslagen. Daarnaast klankborden de Bestuurder en Voorzitter regelmatig over diverse kwesties indien noodzakelijk vindt hierover terugkoppeling plaats in de reguliere RvC vergaderingen.

Permanente Educatie en Zelfevaluatie

De voorzitter RVC heeft samen met een lid van de RvC deelgenomen aan het jaarlijks VTOI NVTK congres.

Op 19 november vond een zelfevaluatie plaats onder leiding van Pandion Leiderschap. Dhr. Risco Balkenende heeft deze zelfevaluatie voorbereid met enkele gesprekken en na afloop de RvC voorzien van een aantal aanbevelingen.

Stakeholders

- De GMR: een delegatie van de RvC heeft een GMR bezocht. Tevens vindt er ongeveer 2 keer per jaar een driehoeksoverleg plaats met de voorzitters van Bestuur, GMR en RvC plaats.
- Leden van de RvC hebben aan alle scholen een schoolbezoek afgelegd.

3.5 Omgeving (internationaal, nationaal, regionaal, lokaal)

Internationalisering speelt op de scholen van De Stroming geen rol. Er lopen geen uitwisselingsprogramma's. We verwachten ook in de komende jaren weinig impact van internationalisering.

De Stroming is op nationaal niveau lid van de PO-raad en van Verus. Ook is De Stroming partner in onderwijs en ontwikkeling van de Marnix Academie. Dit in het kader van 'opleiden in de school'. In 2024 waren onze 11 scholen gecertificeerd opleidingsschool.

Op regionaal niveau maakt De Stroming uit van twee samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs.

In vereniging samenwerkingsverband Driegang (28.16) participeren: Het Baken Werkendam, 't Kompas Werkendam, De Regenboog Nieuwendijk, De Sprankel Dussen, d'Uylenborch Almkerk, Eben Haëzer Woudrichem, De VerreKijker Waardhuizen, De Parel Rijswijk en De Zaaier Andel.

In stichting samenwerkingsverband PO Langstraat, Heusden, Altena (30.10) participeren Het Fundament Genderen en De Ark Meeuwen.

Lokaal en regionaal heeft De Stroming een samenwerkingsovereenkomst met de Willem van Oranje scholengroep, statutair gevestigd in Waalwijk, deze is per 1 januari 2024 gefuseerd met stichting CVO-AV te Gorinchem en gaat verder onder de naam Stichting Willem van Oranje Onderwijsgroep. In 2021 is een intentieovereenkomst tot bestuurlijke samenwerking voorbereid door de volgende besturen: CBS de Brug te Waspik, CB de Rank te Sprang-Capelle, PCB de Morgenster te Sleeuwijk, Stichting Scholengroep Willem van Oranje te Waalwijk en vereniging voor Protestants-Christelijk Onderwijs De Stroming in Altena.

De Stroming heeft zich na uitgebreide oriëntatie aangesloten bij onderwijsregio Rivierenland. Via deze samenwerking van besturen in het PO en VO worden vanaf januari 2025 een deel van de Lumpsum gelden uitgekeerd die erop zijn gericht om de arbeidsmarktontwikkeling mede vorm te geven. De overheid stimuleert door de onderwijsregio's het samen opleiden en begeleiden van startende leraren, om zo het toenemende lerarentekort tegen te gaan. Penvoerder van de onderwijsregio Rivierenland is WvOO te Gorinchem.

3.6 Toegankelijkheid en toelating

De scholen die ressorteren onder De Stroming zijn scholen die regulier basisonderwijs bieden aan leerlingen van 4 - 12 jaar. Deze scholen zijn algemeen toegankelijk, waarbij de protestants-Christelijke grondslag dient te worden gerespecteerd.

Er zijn echter grenzen aan de mogelijkheden van de scholen. Aan niet alle kinderen kan, bijvoorbeeld bij bepaalde problematieken, een passende plek worden geboden. De mogelijkheden voor de scholen zijn vastgelegd in het schoolondersteuningsprofiel (SOP). Voor leerlingen die niet op de school van hun keuze terecht kunnen, wordt in overleg met de ouders binnen de vereniging dan wel binnen het samenwerkingsverband Passend Onderwijs gezocht naar een passende onderwijsplek.

3.7 Klachten

Zie ook de bijlage voor het jaarverslag van de vertrouwenspersonen.

Bij 'De Stroming' zijn twee externe vertrouwenspersonen ten behoeve van ouders en medewerkers aangesteld. De aanstelling van twee externe vertrouwenspersonen heeft meerdere voordelen. In de eerste plaats hebben medewerkers en ouders de keus aan wie zij hun kwestie willen voorleggen; de ene externe vertrouwenspersoon is een man, de andere een vrouw. Ten tweede kan, in geval van een klacht van een medewerker jegens een andere medewerker, de klager zich tot de ene vertrouwenspersoon wenden, en de aangeklaagde tot de andere. Van deze mogelijkheid is in dit verslagjaar overigens geen gebruik gemaakt. In de derde plaats kunnen de externe vertrouwenspersonen onderling de taken verdelen en elkaar vervangen in geval van vakantie of ziekte.

Zoals weergegeven in tabel 1 is er 1 klacht binnen gekomen in 2024. Na voorbereiding van het mediation gesprek met een groep ouders (klager) en de directie waren er twee fysieke bijeenkomsten welke werden begeleid door de vertrouwenspersonen. In deze gesprekken werden afspraken gemaakt en een verbeterplan opgesteld. Hierna was er voldoende onderling vertrouwen om gezamenlijk verder te werken.

Tabel 1: Aard en aantal klachten & consultaties 2024.

Aard klachten & consultaties	Aantal klachten	Aantal consultaties	Toelichting	Resultaat
Conflict met leidinggevende	-	1	Advies gesprek met directie bij potentieel conflict met personeelslid	geen klacht
Overig	1	5	- Extern VP betrokken bij 1 'mediation'-gesprek op initiatief van groep ouders - advies gesprek met ouder over onvrede interactie tussen leerkracht en kind. - advies gesprek met directie over conflict tussen ouders en personeelslid - advies gesprek met ouder over mogelijke vervolgstappen bij onvrede. - Extern VP betrokken bij 'mediation'-gesprek georganiseerd door directie.	geen klacht

In het verslagjaar is er 1 klacht binnengekomen en zijn de vertrouwenspersonen vijf maal geconsulteerd. In vergelijking met eerdere jaren is dit een duidelijke toename, zie tabel 2.

Tabel 2: Overzicht aard en aantal klachten in de afgelopen vijf jaren.

	2020	2021	2022	2023	2024
Aantal klachten/consultaties	1	2	1	0	6
Aard van klacht	Arbeidsrelatie	Meningsverschil ouders met schoolleiding (2x)	Passend onderwijs / Meningsverschil ouders met schoolleiding	-	- Meningsverschil ouders met schoolleiding (5x) - Arbeidsconflict

De oorzaak voor deze toename is niet duidelijk aan te wijzen. Wellicht heeft het herzien van de klachtenregeling en het onder de aandacht brengen daarvan bijgedragen. Ook is het opvallend dat 3 maal de hulp was op verzoek van schoolleiding. Bij 2 van de 6 hulpvragen zijn de vertrouwenspersonen fysiek aanwezig geweest bij een of meerdere gesprekken tussen beide partijen.

Uit het aantal klachten dat bij de externe vertrouwenspersonen terecht is gekomen kan niets afgeleid worden over het voorkomen van klachten die vallen onder de Arbeidsomstandighedenwet bij scholen die vallen onder bevoegd gezag van stichting 'De Stroming'. De externe vertrouwenspersonen staan, indien relevant en gewenst, open voor samenwerking met HRM om psychosociale arbeidsbelasting te voorkomen.

Er zijn in 2024 geen klachten via de externe vertrouwenspersonen naar de Landelijke Klachtencommissie doorgestuurd.

3.8 Verantwoording en dialoog

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad van onze scholen wordt actief betrokken bij het initiëren en op onderdelen instemmen met gezamenlijk beleid op de scholen. Hiertoe wordt iedere vergadering een informerende 'bestuursbrief' door de bestuurder verstrekt en daarnaast een passende toelichting gegeven op de actuele onderwerpen en beleidsthema's waar over wordt gesproken.

Een aantal keren per jaar is er overleg tussen de voorzitters van de GMR en de Raad van Commissarissen en de bestuurder. Ook schuiven 2 keer per jaar een aantal RvC leden aan bij een deel van de GMR vergadering, om zo van elkaar op de hoogte te zijn welke items zorg en aandacht in de verschillende gremia hebben. Communicatie met ouders vindt in principe via de scholen plaats, behalve bij zaken die schooloverstijgend zijn.

Met de gemeente is er een open dialoog over verschillende beleidsthema's. Zo zijn er diverse Stuurgroepvergaderingen rondom de voorgenomen nieuwbouw van scholen, alsmede ontmoetingen tussen directies van de scholen voor primair onderwijs binnen de gemeente en werk- & stuurgroep overleggen die bij moeten dragen aan een betere aansluiting tussen opvang, onderwijs en jeugdzorg. Samen met de beleidsmedewerkers van de gemeente Altena en collega bestuurders binnen de gemeente is gezocht naar passende invulling van de Taalklas en de Taalklassen voor Oekraïense leerlingen.

4 Risicomanagement

Deze paragraaf is opgenomen als onderdeel B Overige rapportages van de verplichte gegevensset die door het Ministerie is voorgeschreven (B1 en B2).

4.1 Strategie en risico's

Teneinde de risico's zoveel mogelijk te beperken hanteert De Strooming een planning & control-cyclus, waarbij de directeuren, ondersteund door de controller, de ontwikkeling van de financiële prestaties volgt en hier ook periodiek verantwoording over afleggen aan het college van bestuur. Ook de beleidsmedewerker HRM speelt hierin een belangrijke rol, daar zij het overzicht heeft over de personele bezetting. De basis voor de verantwoording is de begroting die voorafgaand aan elk kalenderjaar door het college van bestuur in overleg met het directeurenberaad wordt vastgesteld, waarbij de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad instemming verleent en de raad van commissarissen, op voorstel van de auditcommissie, goedkeurt. Per kwartaal worden financiële managementrapportages opgesteld, zowel op schoolniveau als op bestuursniveau. Deze rapportages worden in het directeurenberaad, in de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (op bestuursniveau) en in (de auditcommissie van) de raad van commissarissen besproken. Voor het opvangen van restrisico's en onvoorziene calamiteiten hanteert De Strooming onder andere het kengetal weerstandsvermogen om te zorgen dat voldoende eigen vermogen beschikbaar is als risicobuffer.

De belangrijkste risico's en onzekerheden voor de komende jaren zijn:

- Veranderend beleid kleine scholen door rijksoverheid
- onvoldoende bevoegd personeel beschikbaar, waardoor noodgedwongen tot dure inhuur moet worden overgegaan (en behouden kwaliteit lastiger wordt)
- onderhoud, renovatie oude schoolgebouwen (binnenklimaat, duurzaamheid) en eigen investeringen in nieuwbouwprojecten
- extra onderhoud nodig voor panden, die pas laat in het IHP van de gemeente zijn opgenomen.

Andere risico's die kunnen worden benoemd: ontevredenheid ouders, ontevredenheid personeel, onvoldoende kwaliteit (opbrengsten op de scholen, administratieve organisatie), (sociale) onveiligheid en huisvestingsproblemen.

Risicotabel:

omschrijving risico	maximale impact (a)	kans dat risico zich voordoet (b) (1=0%, 2=25%, 3=50%, 4=75%, 5=100%)	berekende financiële impact (a x b)	beheersmaatregel(en)
negatieve beoordeling inspectie	€ 60.000	3	€ 30.000	investeren in kwaliteitszorg en opbrengstgericht werken (via bestuurlijke opdracht)
imagoschade door negatieve publiciteit	€ 100.000	2	€ 25.000	bewustwording in alle geledingen; PR & marketing professionaliseren
cybersecurity problemen (gehackt worden)	€ 100.000	3	€ 50.000	scan laten maken van de risico's en plan van aanpak opstellen, inclusief bewustwording eigen gedrag
dalende leerlingenaantallen dan geprognoseerd (schatting 10 lln per school)	€ 660.000	2	€ 167.750	prognoses en realiteit goed monitoren; kwaliteitszorg, PR & communicatie met (potentiële) ouders
onverwachte stijging ziekteverzuim personeel	€ 200.000	3	€ 100.000	goed personeelsbeleid en gesprekkencyclus; gericht op preventie en

				<i>alertheid; goede afspraken met ArboUnie</i>
<i>personeelstekort, waardoor gedwongen tot kostbare oplossingen</i>	€ 200.000	3	€ 100.000	<i>bewust en afgewogen risico's nemen bij het aannemen van personeel</i>
<i>(sociale) veiligheid in het geding</i>	€ 80.000	3	€ 40.000	<i>continue aandacht voor (sociale) veiligheid en naleven gedrags- en integriteitscodes</i>
<i>financiële gevolgen arbeidsconflicten</i>	€ 100.000	2	€ 25.000	<i>in gesprekscyclus aandacht voor de-escalatie; inzetten mediation in plaats van gang naar de rechter</i>
<i>problemen met het binnenklimaat vergen aanpassingen die niet of slechts gedeeltelijk vergoed worden</i>	€ 400.000	4	€ 300.000	<i>via PO-raad blijven lobbyen voor een passende bekostiging</i>
<i>benodigde bovennormatieve investeringen in nieuwbouw en renovaties</i>	€ 250.000	5	€ 250.000	<i>zie strategisch huisvestingsplan; opnemen in investeringsbegroting</i>
<i>extra investeringen ivm latere nieuw- of verbouw scholen door gemeente</i>	€ 400.000	4	€ 300.000	<i>extra overleg met gemeente en huisvesting coördinator</i>
<i>noodgedwongen de-activeren bij betrekken nieuwe school</i>	€ 60.000	4	€ 45.000	<i>investeringsbegroting en afschrijvingstermijnen continu monitoren</i>
<i>totaal zonder rekening te houden met beheersmaatregelen</i>			€ 1.432.750	

De Stroming denkt met het inzetten van beheersmaatregelen zoals in de betreffende kolom vermeld en onder monitoring van directeuren, controller, beleidsmedewerker HRM en onder verantwoordelijkheid van het college van bestuur het totale risico te kunnen beperken met 35%. Onder deze aanname resteert een 'restrisico' van € 931.300. De reserves van De Stroming zijn voldoende om dit risico te dragen. Zie hoofdstuk 7 voor de verantwoording van de afbouw van het surplus publiek eigen vermogen.

4.2 Verantwoording gevoerd risicomanagement

Vanuit de Code Goed Onderwijsbestuur is het bestuur verplicht verantwoording af te leggen over de risicobeheersing van de organisatie. De wet verplicht de onderwijsinstellingen om in de jaarrekening in hun jaarverslag verantwoording af te leggen over het gevoerde risicomanagement. In 2024 zijn er geen risico's geweest die de huidige strategie of continuïteit van de organisatie negatief hebben beïnvloed en/of ernstig hebben bedreigd.

5 Bedrijfsvoering

5.1 Bedrijfsvoering

De Stroming heeft haar financiële en personeelsadministratie vanaf 2021 ondergebracht bij stichting scholengroep Willem van Oranje te Waalwijk en onderwijsadministratiekantoor ONS Onderwijsbureau. Hiermee heeft De Stroming meer regie gekregen op een aantal cruciale processen. Als gevolg van de fusie tussen Willem van Oranje Scholengroep en stichting CVO-AV te Gorinchem (met ingang van 1 januari 2024) zijn processen binnen de financiële en personeelsadministratie aangepast. Dit heeft een negatief effect op de ervaren tevredenheid over administratieve processen vanuit De Stroming geleid. In 2024 is het besluit genomen, om hiervoor vanaf 2026 een andere dienstverlener te betrekken en het contract met WvOO op te zeggen. De scholen van De Stroming waren in 2024 in control in hun bedrijfsvoering.

5.2 Duurzaamheid

De Stroming kent nog geen duurzaamheidsbeleid. Op 7 scholen liggen PV-panelen. Op enkele oude, en binnenkort te vervangen, gebouwen liggen geen PV-panelen, terwijl juist op deze scholen de energierekening hoog is. Het binnenklimaat is een aandachtspunt voor alle scholen. Deze thema's zijn ook meegenomen in de gesprekken met de gemeente Altena over het herijken van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) van de gemeente. Bij de uiteindelijke vaststelling van nieuw IHP in de zomer van 2024 is hiermee rekening gehouden.

Ook heeft De Stroming in 2024 geen specifiek beleid gevoerd op maatschappelijk verantwoord ondernemen. Wel maakt het bestuur werk van goede arbeidsomstandigheden: de werkdruk middelen en de middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs zijn ingezet in overleg met de teams en met instemming van de medezeggenschapsraden, het taakbeleid is met instemming van de GMR geactualiseerd, ten behoeve van vervanging wordt zo veel mogelijk boven de formatie aangesteld en tijdens de gesprekscyclus besteden we aandacht aan welzijn en welbevinden. Tevens zet De Stroming veel in op professionalisering.

6 Ontwikkelingen

6.1 Huisvesting

In 2024 is vooral over planvorming van een aantal projecten gesproken en een aanvang genomen voor een update van het IHP van de gemeente Altena. Voor de komende periode staan de volgende bouwprojecten op stapel:

- Het Baken Werkendam krijgt een aanbouw en gaat intern verbouwen en onderwijskundige aanpassingen doorvoeren in combinatie met voorzieningen ten behoeve van het binnenklimaat. Voorzien is dat realisatie afgerond is ultimo 2027. Het Baken ontwikkelt zich samen met Trema Kinderopvang tot Kindcentrum. Het ontwerp- & bouwproces kent veel tegenslagen, waardoor het behoorlijke vertraging heeft opgelopen.
- Het Fundament Genderen krijgt nieuwbouw op de huidige locatie. Planvorming is in 2021 gestart. Ultimo 2026 zou het nieuwe gebouw opgeleverd kunnen worden. Het Fundament ontwikkelt zich samen met Camelot Kinderopvang tot Kindcentrum. In 2024 is de tijdelijke huisvesting naast het voormalige schoolgebouw betrokken. Op de plek van de voormalige huisvesting zal na de sloop een nieuw kindcentrum verrijzen.
- d'Uylenborch Almkerk gaat samen met openbare school De Almgaard en HOPPAS Kinderopvang naar de nieuwe multifunctionele accommodatie in Almkerk. Vanwege problemen met de locatie is dit project de afgelopen jaren stilgevalen, maar in 2021 zijn nieuwe besluiten genomen en is het Programma van Eisen inmiddels vastgesteld. Oplevering is voorzien medio 2027.
- In 2023 zijn er vanuit HEVO (in opdracht van de gemeente Altena) scans afgenomen die de staat van onderhoud en gewenste termijn van vervanging van de schoolgebouwen van De Zaaier en de Eben-Haëzerschool in kaart brengen. De resultaten tonen aan dat vernieuwbouw binnen 5-10 jaar noodzakelijk is. Dit was dan ook inzet van De Stroming bij het opstellen van de meerjarenplanning van de gemeente binnen het IHP. In dit herijkte IHP is de Eben-Haëzerschool voor 2027 voor vernieuwbouw opgenomen en De Zaaier voor 2030.

6.2 Ontwikkelingen bij of in de relatie met verbonden partijen (waaronder samenwerkingsverbanden)

Binnen de samenwerkingsverbanden waar onze scholen bij zijn aangesloten is verder nagedacht over meer inclusief onderwijs. Op verschillende vlakken is de impact die deze meer inclusieve benadering heeft op het handelen van de leraar. Vanuit samenwerkingsverband Driegang is aan het einde van het kalenderjaar extra budget ter beschikking gesteld aan negen van onze scholen, met de opdracht om hiermee leerlingondersteuning te versterken. Vanuit De Stroming is dit bedrag verdubbeld (en ook toegekend aan de scholen die bij samenwerkingsverband Langstraat behoren) waarbij als voorwaarde is gesteld, dat iedere school komt met een innovatief plan, om 'De Leerkracht Centraal' meer handen en voeten te geven in de schoolorganisatie.

De samenwerking met strategische samenwerkingspartners (3 eenpitters en Willem van Oranje scholengroep) is verder voortgezet.

De Stroming heeft zich aangesloten bij onderwijsregio Rivierenland.

6.3 Zaken met politieke (overheidsprioriteiten) of maatschappelijke impact

In 2024 is een nieuw kabinet aangetreden, dat op een andere manier omgaat met een aantal thema's. Veranderingen in asielbeleid zouden ertoe kunnen leiden dat de instroom van het aantal nieuwkomers zou kunnen veranderen. In het universitair onderwijs en HBO zijn bezuinigingen toegezegd en ook was er lang sprake van BTW maatregelen die nadelig voor het primair onderwijs zouden kunnen uitpakken. Na jaren van financiële overvloed dient rekening te worden gehouden met magere jaren.

6.4 Leerlingen

In onderstaande tabel zijn alle, zowel gewogen als ongewogen, leerlingen opgenomen. De gewichtenregeling is een subsidieregeling in het basisonderwijs die zich richt op het voorkomen en verminderen van onderwijsachterstanden die het gevolg zijn van factoren gelegen in de thuissituatie van kinderen. Hoe meer leerlingen een school heeft met een gewicht groter dan 0,0, hoe groter het extra budget dat zij van het ministerie van OCW ontvangen.

De leerlingaantallen zoals hieronder getoond vormen de basis voor de (meerjaren)begroting.

School	2024	2025	2026	2027	2028
<i>De Zaaier Andel</i>	225	236	240	240	240
<i>De Sprankel Dussen</i>	52	61	56	58	58
<i>Het Baken Werkendam</i>	338	345	355	365	375
<i>'t Kompas Werkendam</i>	265	270	275	275	275
<i>De VerreKijker Waardhuizen</i>	58	60	59	60	60
<i>De Ark Meeuwen</i>	53	53	49	49	49
<i>Het Fundament Genderen</i>	146	149	140	140	140
<i>Eben Haëzer Woudrichem</i>	138	133	135	135	135
<i>De Parel Rijswijk</i>	271	268	262	262	262
<i>d'Uylenborch Almkerk</i>	211	206	210	210	210
<i>De Regenboog Nieuwendijk</i>	228	235	259	267	267
<i>Totaal</i>	1.985	2.016	2.038	2.061	2.071

6.5 Personeel

In het kader van strategisch personeelsbeleid is het uitgangspunt dat maximaal 83% van de totale uitgaven gerelateerd zijn aan personele kosten. De voornaamste post betreft de loonkosten. Maar naast loonkosten maken de scholen van De Stroming ook kosten voor bijvoorbeeld nascholing en overige personele kosten.

De functies die tot het functieboek van De Stroming behoren, afgeleid van de normfuncties uit de cao PO, zijn:

Management: College van Bestuur, Directeur (D12)

Onderwijzend personeel: Teamleider (LC, of indien met personele verantwoordelijkheid, LD)

Onderwijzend personeel Leraar LC (brede functie: coördinator, IB of specialist),

Onderwijspersoneel Leraar LB

Onderwijsondersteunend personeel zonder kindtaken: Administratief medewerker (S4, S5, S6),

Beleidsmedewerker HRM (S11), Medewerker schoonmaak (S1), Conciërge (S3)

Onderwijsondersteunend personeel met kindtaken: Onderwijsassistent (S4, S5, S6)

Directie- en managementstructuur:

De Stroming heeft sinds 1 augustus 2022 een nieuw bestuursmodel bestaande uit een Raad van Commissarissen (RvC) en een College van Bestuur (CvB). Met de benoeming van de voormalig algemeen directeur tot College van Bestuur, met de daarbij behorende verantwoordelijkheden, bevoegdheden, taken, rollen en positie, is ook een verschuiving opgetreden in de verantwoordelijkheden, bevoegdheden, taken, rollen en positie van de directeuren individueel en gezamenlijk. Het directieurenberaad (DB), de gezamenlijke directeuren, bereidt het beleid voor, voert dit uit, na vaststelling door het CvB, en evalueren dit ook onder de verantwoordelijkheid van het CvB.

Het DirecteurenBeraad werkte in 2024 met 4 beleidsgroepen rondom de thema's personeel & organisatie, financieel & materieel, (passend) onderwijs en kwaliteitszorg & opbrengsten. Vanaf schooljaar 2023-2024 is de beleidsgroep financieel & materieel komen te vervallen.

Van primair belang is dat De Stroming de kwaliteit van het leiderschap continu borgt en verbetert en afstemt op wat nodig is in de scholen. Secundair vinden we het op basis van onze visie van belang dat we het leiderschap spreiden over meer lagen en meer personen, zodat we op het gebied van leidinggeven minder kwetsbaar zijn en we beslissingsbevoegdheden zo laag mogelijk in de organisatie kunnen leggen.

De visie van het bestuur is enerzijds dat we onze leidinggevende expertise willen vergroten en borgen met zoveel mogelijk van de huidige directeuren en anderzijds dat we collega's met potentie en ambitie willen stimuleren zich te ontwikkelen in de richting van leidinggevende.

Het is onze visie dat we vorm en inhoud geven aan gespreid leiderschap. Dat wil zeggen dat de leiding van de school over meerdere personen wordt verdeeld. Naast een directeur kunnen ook één of twee teamleider(s) deel uitmaken van de schoolleiding. Tevens vinden we dat integrale verantwoordelijkheid op het niveau van elke school van De Stroming gewaarborgd moet zijn. Ook vinden we dat het management van de school present en zichtbaar moet zijn op elke school; bij voorkeur is het management van de school (in verschillende functionarissen) de gehele week aanwezig.

In strategisch perspectief lopen we het risico dat we op (middel)lange termijn moeite zullen hebben om voldoende personeel te werven. Dan verwachten we een tamelijk grote uitstroom vanwege (pre) pensionering en hebben we nog niet de verwachting dat er een grote instroom vanuit de PABO zal zijn. Samen met andere besturen in de regio (verenigd in de strategische samenwerking Altena / De Langstraat) proberen we het funderend onderwijs als een aantrekkelijk werkgebied te positioneren.

FTE's

De onderstaande overzichten geven een beeld van de personeelssterkte, afgezet tegen diverse variabelen op peildatum 31 december 2024. Op die datum waren er 274 collega's in dienst van De Stroming met een totale benoemingsomvang van 157,5 fte.

228 medewerkers hebben een vaste benoeming met een totale benoemingsomvang van 135,54 fte. 47 collega's hebben een benoeming voor bepaalde tijd met een totale benoemingsomvang van 21,96 fte. De gemiddelde leeftijd is 41,1 jaar ten opzichte van 44,1 jaar in de sector.

Personeelssterkte fulltime/parttime:

Totaal aantal fulltime medewerkers: 29

Totaal aantal parttime medewerkers: 245

functiegroep		totaal	fulltime	parttime
Leraar LD (teamleiders)	aantal personen	9	2	7
	bezetting (wtf)	7,0	2,0	5,0
Leraar LC	aantal personen	41	6	35
	bezetting (wtf)	27,17	6,0	21,17
Leraar LB	aantal personen	146	15	131
	bezetting (wtf)	81,14	15,0	66,14
College van Bestuur	aantal personen	1	0	1
	bezetting (wtf)	0,9	0	0,9
Directeur	aantal personen	9	0	9
	bezetting (wtf)	6,33	0	6,33
Onderwijsassistent	aantal personen	55	1	54
	bezetting (wtf)	27,48	1,0	26,48
Administratief personeel	aantal personen	4	0	4
	bezetting (wtf)	2,07	0	2,07
Schoonmaakpersoneel	aantal personen	5	0	5
	bezetting (wtf)	1,04	0	1,04
Beleids- /stafmedewerker	aantal personen	1	0	1
	bezetting (wtf)	0,70	0	0,70

<i>Conciërge</i>	<i>aantal personen</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>1</i>
	<i>bezetting (wtf)</i>	<i>0,50</i>	<i>0</i>	<i>0,50</i>
<i>Intern Begeleider</i>	<i>aantal personen</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>1</i>
	<i>bezetting (wtf)</i>	<i>0,57</i>	<i>0</i>	<i>0,57</i>
<i>Leraarondersteuner</i>	<i>aantal personen</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>1</i>
	<i>bezetting (wtf)</i>	<i>0,68</i>	<i>0</i>	<i>0,68</i>
<i>Klassenassistent</i>	<i>aantal personen</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>1</i>
	<i>bezetting (wtf)</i>	<i>0,46</i>	<i>0</i>	<i>0,46</i>
<i>Onderwijsassistent in opleiding (in de formatie opgenomen)</i>	<i>aantal personen</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>1</i>
	<i>bezetting (wtf)</i>	<i>0,53</i>	<i>0</i>	<i>0,53</i>

Personeelssterkte per geslacht:

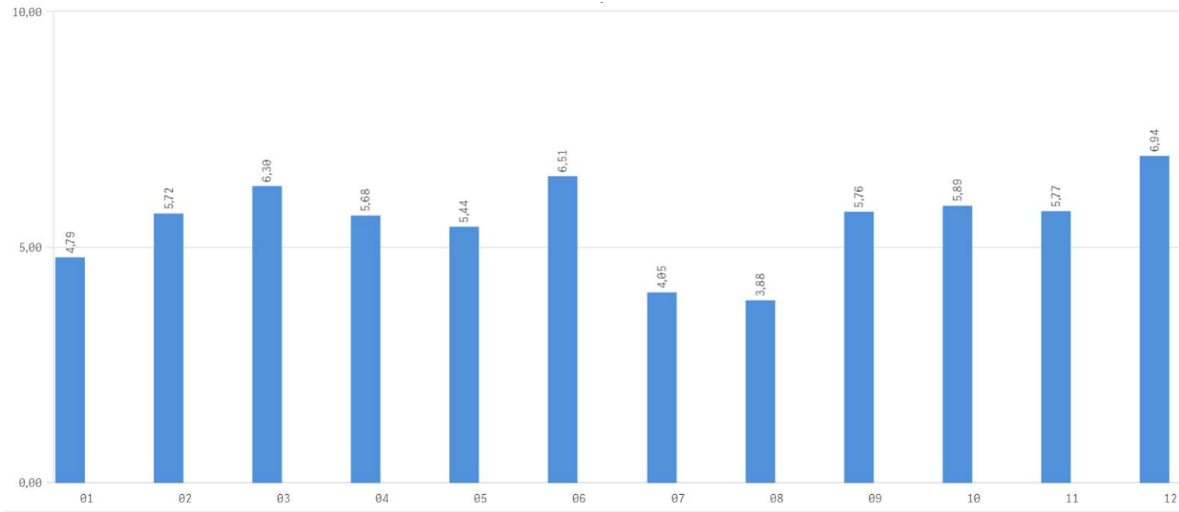
<i>geslacht</i>		<i>totaal</i>	<i>fulltime</i>	<i>parttime</i>
<i>vrouw</i>	<i>aantal personen</i>	<i>256</i>	<i>16</i>	<i>240</i>
	<i>bezetting (wtf)</i>	<i>140,0</i>	<i>16,0</i>	<i>124,0</i>
<i>man</i>	<i>aantal personen</i>	<i>21</i>	<i>8</i>	<i>13</i>
	<i>bezetting (wtf)</i>	<i>16,56</i>	<i>8,0</i>	<i>8,56</i>

6.5.2 Ziekteverzuim

Periode: 1 januari 2024 t/m 31 december 2024

Het verzuimpercentage geeft het aandeel van de arbeidscapaciteit weer, dat in een bepaalde periode wegens verzuim verloren is gegaan. Dit verzuimpercentage is exclusief zwangerschap- en bevallingsverlof. Voor 2024 is het verzuimpercentage 5,56% tegenover 4,04% in 2023.

Als we vervolgens inzoomen op het verzuim, uitgesplitst naar kort, middellang, lang en langer dan 1 jaar komen we tot de volgende verdeling:

	2023	2024
Kort (1 t/m 7 dagen)	0,81%	0,47%
Middellang (8 t/m 42 dagen)	0,82%	0,59%
Lang (43 t/m 365 dagen)	2,11%	3,58%
Langer dan 1 jaar (366 t/m 730 dagen)	0,29%	0,89%

Wat we zien is dat het kortdurend verzuim gedaald is, maar dat áls collega's uitvallen dit direct wel van langere duur is en ook steeds vaker leidt tot een verzuimperiode langer dan 1 jaar. Er hebben in 2024 5 onderzoeken door een arbeidsdeskundige plaatsgevonden om naast het streven naar terugkeer eigen werk (spoor 1) ook de focus te verleggen naar het onderzoeken van mogelijkheden buiten de organisatie (spoor 2).

De verzuimfrequentie is het gemiddeld aantal ziekmeldingen per werknemer over een periode. De verzuimfrequentie wordt berekend door het aantal ziekmeldingen in een periode te delen door het totaal aantal werknemers. Voorbeeld: een organisatie heeft 100 medewerkers en er zijn in een jaar 150 ziekmeldingen geweest, dan is de

verzuimfrequentie $150/100 = 1,5$ per jaar. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen parttimers en fulltimers, immers een ziekmelding is een ziekmelding.

In 2022 was de verzuimfrequentie 1,12, in 2023 was dat 0,80 en in 2024 komen we uit op 1,04.

Het percentage nulverzuim is het aandeel werknemers dat zich niet ziek heeft gemeld. In 2022 kwam dit percentage uit op 39,54 %, in 2023 was dit gestegen naar 51,27% en in 2024 is dit gedaald naar 48,06%.

De gemiddelde verzuimduur geeft de gemiddelde duur van de verzuimgevallen weer in kalenderdagen. Een eenduidige interpretatie van de stijging of de daling van de gemiddelde verzuimduur is niet mogelijk zonder daarin het verzuimpercentage en de verzuimfrequentie te betrekken. De gemiddelde verzuimduur is gebaseerd op de beëindigde verzuimgevallen in de periode. De duur van een verzuimmelding telt volledig mee in de periode waarin de herstelmelding plaatsvindt. De duur van een verzuimgeval bedraagt het aantal kalenderdagen vanaf de begindatum van een verzuimgeval tot de hersteldatum. Gedeeltelijk verzuim geldt als volledig verzuim.

In 2023 was de gemiddelde verzuimduur 31,16 dagen. Dit was aanzienlijk hoger dan de gemiddelde verzuimduur van 14,94 dagen in 2022, maar in 2024 is dit weer gedaald tot 13,01 dagen. Collega's die kort uitvallen zijn dus sneller dan voorgaande jaren terug aan het werk, maar als er sprake is van langdurig verzuim zien we een aanzienlijke toename van de verzuimduur.

Gevoerd beleid inzake de beheersing van uitkeringen na ontslag:

Het beleid met betrekking tot beheersing van een uitkering na ontslag is gericht op het voorkomen van ontslag. Er wordt proactief gewerkt om tijdig te zien waar uitval dreigt, waarbij het verzuimprotocol een belangrijke rol speelt. Ook wordt steeds vaker de hulp ingeroepen van onze interne coaches om collega's preventief te ondersteunen wanneer zij dreigen vast te lopen in hun werk of moeite hebben met de balans tussen werk en privé. Deze begeleiding vindt structureel plaats bij startende leerkrachten en op vraag van de collega of leidinggevende bij meer ervaren leerkrachten. Daarnaast werken we binnen de dienstverlening met de Arbo Unie niet alleen met een bedrijfsarts, maar sinds september 2023 ook met een verzuimconsulente die al snel na de ziekmelding contact legt met de verzuimende medewerker. Hierdoor worden collega's sneller gesproken en wordt gekeken of er passende interventies ingezet worden om terugkeer naar het werk te stimuleren.

6.5.4 Regeling professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders

Alle Startende Leerkrachten hebben een startgesprek met de coaches binnen De Stroming gevoerd; gevolgd door nog twee reguliere gesprekken. Op deze manier volgen we de professionalisering van onze startende medewerkers van start-, naar basis- & vakbekwaam. Verder staan voor de startende leerkrachten ieder schooljaar 3 intervisiemomenten gepland.

Op iedere school wordt de manier waarop collega's door persoonlijke en teamscholing werken aan verdere professionalisering inzichtelijk gemaakt. Budgetten en tijd zijn afhankelijk van de benoemingsfactoren die leraren hebben.

De professionalisering van schoolleiders wordt ondersteund door intervisiebijeenkomsten die door een externe worden begeleid. Verder vinden er verdiepende intervisiemomenten plaats rondom 'waarderende gespreksvoering' en begeleiding van schoolleiders om te komen tot beleidsrijke en opbrengstgerichte schoolplannen. Scholing en ondersteuning van schoolleiders wordt in samenspraak met de schoolleiders vormgegeven. Met startende schoolleiders wordt in het eerste jaar gereflecteerd op opbrengsten uit de TMA talentenanalyse die deel uitmaakte van het werving- & selectieproces.

6.5.5 Verantwoording over de aanwezigheid van de Verklaring omtrent het gedrag

Nieuwe VOG's in 2024	VOG aanwezig op datum indiensttreding	VOG te laat aanwezig	VOG niet aanwezig
Nieuwe medewerkers in loondienst	38		
Nieuwe medewerkers niet in loondienst met VOG	<5		

Aantallen tussen 1 en 5 worden aangegeven als <5.

Nieuwe medewerkers niet in loondienst met VOG betreft een nieuwe vrijwilliger.

Wij hebben onze accountant niet opdracht gegeven een controle uit te voeren op de tijdige aanwezigheid van VOG.

6.6 Onderwijs en kwaliteit

6.6.1 Kwaliteit

Zie ook hoofdstuk 8.

De Stroming hanteert met al haar scholen een PDCA-cyclus die is opgenomen in zowel het strategisch beleid als in de de schoolplannen (tactisch beleid).
De scholen van De Stroming hebben ook in 2024 verder gewerkt aan de verdieping van Werken met Kwaliteit (WMK). Samen met school- en leerlingen administratieprogramma ParnasSys, 'onsbeleidsplan', 'mijnschoolplan' en 'mijnschoolteam' geeft dit richting aan de doelen en de monitoring ervan.
De Stroming heeft een beleidsgroep Kwaliteit & Opbrengsten en de leden van deze beleidsgroep voeren jaarlijks enkele audits uit op de scholen. De Stroming werkt met een vierjarenschema WMK.

Meerjarenplanning WMK 2020-2024

	2023-2024 (mei 2024)	2020-2021 (mei 2021)	2021-2022 (mei 2022)	2022-2023 (mei 2023)
Basiskwaliteit <BM> (DB)		• Meten Basiskwaliteit (Zelfevaluatie) • Beschrijven Eigen Kwaliteit (ambities)		• Meten Basiskwaliteit (Zelfevaluatie) • Beschrijven Eigen Kwaliteit (ambities)
Schooldiagnose <school> (DB) bovenscholsc uitzetten	• Zorg en begeleiding (MT)	• Kwaliteitszorg (MT)	• Opbrengsten (MT)	• Schoolklimaat (MT)
Quick Scan <BM> (mei)	• Aanbod • Burgerschap (2x)	• Afstemming • Actieve rol leerlingen	• Pedagogisch handelen • Gebruik leertijd	• Klassenmanagement • Didactisch handelen
Quick Scan <school>	• Eigen invulling • Eigen invulling	• Eigen invulling • Eigen invulling	• Eigen invulling • Eigen invulling	• Eigen invulling • Eigen invulling
Vragenlijst Tevredenheid <BM> (februari)	• Vragenlijst Ouders	• Vragenlijst Ouders • Vragenlijst Leraren • Vragenlijst Leerlingen (groep 5 t/m 8)	• Vragenlijst Ouders	• Vragenlijst Ouders • Vragenlijst Leraren • Vragenlijst Leerlingen (groep 5 t/m 8)
Vragenlijst Veiligheid <school>	• Vragenlijst Veiligheid Leerlingen a.d.h.v. protocol (ZIEN, Kanvas, WMK) Voor 1 oktober naar inspectie	• Vragenlijst Veiligheid Leerlingen a.d.h.v. protocol (ZIEN, Kanvas, WMK, KIVA) Voor 1 oktober naar inspectie	• Vragenlijst Veiligheid Leerlingen a.d.h.v. protocol (ZIEN, Kanvas, WMK, KIVA) Voor 1 oktober naar inspectie	• Vragenlijst Veiligheid Leerlingen a.d.h.v. protocol (ZIEN, Kanvas, WMK, KIVA) Voor 1 oktober naar inspectie
Audit	•	• CORONA	• De Regenboog • Het Fundament	• Het Kompas • De Sprankel • De Zaaier
Kaarten (maken)				• Didactisch handelen

Ook in 2023 hebben alle scholen analyses gemaakt van de resultaten van de leerlingen op de M en E toetsen van het leerlingvolgsysteem. Samen met de geformuleerde onderwijsbehoeften vormden deze analyses, en samen met de uitgevoerde schoolscan in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs, vormden deze analyses de planning van het onderwijsaanbod en de in te zetten interventies.

In het voorjaar van 2023 bezocht de inspectie van het onderwijs stichting De Stroming voor een vierjaarlijks kwaliteitsonderzoek. In de samenvatting van het onderzoeksrapport schrijft de inspectie het volgende: Tijdens elke cyclus van vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder bestuur in Nederland. We hebben bij De Stroming, de Stichting voor Protestants Christelijk primair onderwijs in het Land van Heusden en Altena, onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het onderwijs op de scholen op orde is, of er sprake is van deugdelijk financieel beheer en hoe dit bijdraagt aan de kernfuncties van het onderwijs..

Het bestuur heeft een duidelijke visie, die de basis vormt voor het opgestelde strategisch beleidsplan 2023-2027, waarin de ambitie en de bijbehorende doelen zijn vastgelegd. Daarbij streeft het bestuur naar een goede balans tussen enerzijds een gezamenlijke aanpak en anderzijds voldoende vrijheid om schoolspecifieke keuzes te maken. Hiertoe werkt het bestuur met beleidsgroepen, waarin directeurs onderling per thema overleggen over de uitvoering en monitoring van het beleid. Daarnaast krijgt de samenwerking tussen de scholen aandacht door inhoudelijk overleg op verschillende niveaus, zoals tussen de intern begeleiders en de rekencoördinatoren. Deze werkwijze past bij de open en transparante kwaliteitscultuur van dit bestuur, waar een positieve, waarderende ondertoon leidend is. Het bestuur geeft in de jaarverslaggeving een toelichting bij de hoogte van de reserves, zet deze doelgericht en planmatig in en bouwt ze daarmee op een zinvolle wijze tot de signaleringswaarde af.

De balans tussen een gezamenlijke aanpak en voldoende vrijheid voor schoolspecifieke keuzes, vraagt om een eenduidige werkwijze. Op dit punt is verdere ontwikkeling mogelijk, waarbij het bestuur de doelen vaststelt en aangeeft in welke mate en op welke wijze de scholen bepalen hoe deze worden behaald.

Daarbij is het van belang om ambitieuze doelen te stellen, bijvoorbeeld met betrekking tot de rekenresultaten. Hiermee samenhangend kunnen de afspraken over de werkwijze van de beleids- en leerwerkgroepen worden versterkt door de doelen en de manier waarop ze bereikt worden beter meet- en merkbaar vast te leggen op het niveau van de Stroming, de scholen en de klassen.

Het bestuur valt onder het reguliere toezicht. Dat betekent dat we in een volgende cyclus van vier jaar het vervolgtoezicht uitvoeren, tenzij er eerder signalen zijn, of aanleiding is om het vervolgtoezicht aan te scherpen.

Ontwikkeling interne en externe kwaliteitszorg

Interne kwaliteitsontwikkeling is volgens de hiervoor beschreven kwaliteitskalender vormgegeven. De tevredenheidsspeiling onder leerlingen en leraren aan het einde van 2024 leerde dat het leren en werken op onze scholen met een 8,0 wordt gewaardeerd.

Vanuit beide samenwerkingsverbanden waarbij De Stroming is betrokken wordt met behulp van data gestuurd op de mate waarin het onze scholen lukt om passend en meer inclusief onderwijs te bieden. Deze kwaliteitsgesprekken worden op bestuursniveau gevoerd met betrokken directeur-bestuurders. De ontwikkeling binnen De Stroming is positief, omdat er minder leerlingen worden verwezen naar andere vormen van (speciaal basis) onderwijs.

6.5.2 Passend Onderwijs

De Stroming heeft haar visie uitgewerkt in vijf lijnen; twee daarvan raken Passend Onderwijs, namelijk lijn 1 'afstemming op onderwijsbehoeften' en lijn 5 'het bieden van een ononderbroken ontwikkelingsproces.

Algemeen:

De scholen van De Stroming participeren in twee samenwerkingsverbanden, zoals hiervoor al beschreven.

Basisondersteuning:

Basisondersteuning doelt op dat wat er van elke school binnen een samenwerkingsverband mag worden verwacht op het gebied van passend onderwijs en ondersteuning. Hieronder vallen niet alleen specifieke ondersteuningsmogelijkheden van een school, maar ook maatregelen die bedoeld en/of beschikbaar zijn voor alle leerlingen. Denk bijvoorbeeld aan interne begeleiding, vormen van pre teaching, de inzet van onderwijsassistenten en andere deskundigen in de school. Het niveau van basisondersteuning is beschreven in de schoolondersteuningsprofielen van elke school.

We hanteren de notitie "Ijkpunten voor basiszorg in het primair onderwijs" van Cor Hoffmans (oktober 2010).

Extra ondersteuning:

Daar waar de basisondersteuning 'geleverd' wordt door medewerkers van de school of van het eigen bestuur (meestal aangeduid als ondersteuningsniveau 1 en ondersteuningsniveau 2), start de extra ondersteuning door de inzet van experts 'van buiten'; zoals bijvoorbeeld een ambulant begeleider generalist of specialist. Ook is het in het kader van extra ondersteuning gebruikelijk (zeker op ondersteuningsniveau 4) dat extra middelen beschikbaar komen dan wel ingezet worden vanuit het samenwerkingsverband.

Mocht ook de extra ondersteuning onvoldoende leiden tot passend onderwijs en passende resultaten kan een leerling worden verwezen naar speciaal (basis)onderwijs. De middelen die beschikbaar kwamen voor arrangements leerlingen zijn voor het overgrote deel ingezet in extra personeel (voornamelijk onderwijsassistenten) en voor een klein deel in materialen.

Specifiek aanbod in het kader van Passend Onderwijs:

Talentgroep De Stroming maakt onderdeel uit van de 11 scholen die onder het bevoegd gezag vallen van de Vereniging voor Protestants Christelijk Onderwijs (VPCO) in het Land van Heusden en Altena, De Stroming. In de Talentgroep wordt lesgegeven aan meer- en hoogbegaafde leerlingen. Zij gaan hiervoor 1 dag in de week naar de locatie van de Talentgroep in het gebouw van de Eben-Haëzerschool te Woudrichem.

Naast de Talentgroep startte in 2023 ook de bovenschoolse voorziening 'De Werkplaats' als specifiek aanbod Passend Onderwijs binnen De Stroming. Deze voorziening gericht op meer praktisch lerende kinderen is gehuisvest in het gebouw van Het Baken te Werkendam.

Intern Begeleiders, directies en teamleiders zijn binnen De Stroming in 2024 verder opgeleid om de leraren op scholen te ondersteunen in het bieden van meer inclusief onderwijs. Begeleiding hiervoor kregen we vanuit Samenwerkingsverband Driegang. Bijeenkomsten hadden als thema 'De leerkracht centraal'. Het uiteindelijke doel is om het aantal verwijzingen naar het SBO en SO terug te dringen, zodat zoveel mogelijk leerlingen thuisnabij onderwijs ontvangen.

7 Financiële paragraaf

7.1 Balans en toelichting

De balans is een momentopname van de bezittingen, schulden en het eigen vermogen van de organisatie. Onderstaand overzicht toont de balans per 31 december 2023, in vergelijking met de stand van het jaar daarvoor.

Activa	31-12-2024	31-12-2023	Passiva	31-12-2024	31-12-2023
Materiële vaste activa	2.337.957	2.516.772	Eigen Vermogen	7.862.337	7.550.040
Financiële activa	976.124	881.416	Voorzieningen	457.971	1.113.648
Vorderingen	262.514	242.110	Langlopende schulden	17.970	22.143
Liquide middelen	6.788.257	6.665.589	Kortlopende schulden	2.026.574	1.620.056
	10.364.852	10.305.887		10.364.852	10.305.887

Verdere toelichting op deze cijfers wordt gegeven in hoofdstuk 9, de jaarrekening.

Er zijn geen opvallende zaken die hier reeds verdere toelichting behoeven, behalve dat er ten opzichte van 2023 de voorziening groot onderhoud is vrijgefallen en is omgezet in een bestemmingsreserve groot onderhoud.

7.2 Staat van Baten en Lasten en toelichting

In 2024 realiseert De Stroming een negatief exploitatiesaldo van € 482.128. Het netto resultaat bestaat uit:

- resultaat uit reguliere bedrijfsvoering	€	-/-107.899
- resultaat t.g.v. onderwijskundige vernieuwingen	€	116.090
- resultaat t.g.v. Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	€	-/-401.551
- opheffen bestemmingsreserve Nieuwbouw	€	-/-194.689
- opheffen bestemmingsreserve koelsysteem	€	-/- 34.573
- resultaat t.g.v. restrisico	€	16.300
- resultaat t.l.v. beleggingen van private vermogen	€	<u>91.408</u>
	€	-/- 482.128

Dit resultaat ligt €198.923 boven het begrote resultaat voor 2024 van -/- € 681.051.

In onderstaand overzicht wordt de realisatie 2024 gepresenteerd in relatie tot de begroting en realisatie 2023.

De Stroming	realisatie 2024	begroting 2024	Verschil	realisatie 2023	verschil 2024-2023
Rijksbijdragen OCenW	16.057.702	14.701.564	1.356.138	15.450.791	606.911
Overige overheidsbijdragen	225.568	89.780	135.788	161.793	63.775
Overige baten	242.759	442.354	-199.595	336.844	-94.085
Totale baten	16.526.029	15.233.698	1.292.331	15.949.427	576.601
Personele lasten	14.389.669	12.951.564	1.438.105	13.544.802	844.867
Afschrijvingen	370.845	394.437	-23.592	385.267	-14.422
Huisvestingslasten	880.569	989.151	-108.582	1.017.793	-137.224
Overige instellingslasten	1.458.883	1.584.597	-125.714	1.405.639	53.244
Totale lasten	17.099.966	15.919.749	1.180.217	16.353.501	746.465
Financiële baten en lasten	91.809	5.000		114.247	
Netto resultaat	-482.128	-681.051	112.113	-289.827	-169.864

Hierna worden de meest significante afwijkingen nader toegelicht ten opzichte van de begroting.

Baten

De totale baten 2024 komen € 1.356.138 hoger uit dan het budget. Dit komt voor het grootste gedeelte door de extra Rijksbijdrage ter compensatie van de nieuwe CAO. Daarnaast zijn meer arrangementsgelden ontvangen dan begroot en is er een extra impuls ontvangen vanuit het samenwerkingsverband.

De overige overheidsbijdragen zijn hoger door de toekenning van de subsidie basisvaardigheden op de De Parel, De Regenboog en Sprankel. Overige baten zijn lager door kortere detachering dan verwacht.

Lasten

De totale lasten vallen in de realisatie € 1.180.217 hoger uit dan begroot. De grootste stijging zit in de personele lasten, welke als gevolg van de nieuwe CAO met 4,9% zijn verhoogd per oktober 2024. De overige instellingslasten zijn lager dan begroot door minder kosten aan licenties en leermiddelen, daarnaast is er minder uitgegeven op het budget van de onderwijsontwikkeling.

Hierna worden de meest significante afwijkingen nader toegelicht ten opzichte van de cijfers 2023.

Baten

De totale baten 2024 komen € 606.911, dit betreft voor het grootste deel de indexatie van de bekostiging, daarnaast zijn er een aantal scholen die de subsidie basisvaardigheden hebben ontvangen..

Lasten

De totale lasten vallen in de realisatie € 746.465 hoger uit dan begroot. De grootste stijging zit in de personele lasten, welke als gevolg van de nieuwe CAO met 4,9% zijn verhoogd per oktober 2024 en de inhuur van interim-directeuren op meerdere scholen.

Bij de overige lasten waren de huisvestingslasten uit 2023 hoger door de afwikkeling van oude jaren van meerdere multifunctionele accommodaties.

7.3 Kengetallen

In het najaar van 2021 heeft de Inspectie van het Onderwijs een nieuwe set van kengetallen gepubliceerd waarmee zij toezicht houdt op de financiële continuïteit van De Stroming. De kengetallen zijn nadrukkelijk geen normen waaraan schoolbesturen moeten voldoen. Indien een bestuur onder aangepast financieel toezicht wordt geplaatst, dan is dit gebaseerd op een uitvoeriger onderzoek waarbij veel meer aspecten in ogenschouw zijn genomen.

In de tabel hieronder worden de kengetallen weergegeven met daarbij enerzijds de grenzen die De Stroming voor haarzelf stelt, waar beschikbaar, en anderzijds de signaleringswaarde die de Inspectie van het Onderwijs hanteert.

Kengetallen	realisatie 2024	realisatie 2023	sign.waarde Stroming	sig.waarde inspectie	berekening
Solvabiliteit	80,3%	84,1%	80%	> 30%	Eigen vermogen inclusief voorzieningen gedeeld door totaal vermogen
Liquiditeit	3,48	4,26	5	> 0,75	Vlottende activa gedeeld door kortlopende schulden
Absolute omvang liq.middelen	6.788.257	6.665.589		> 100.000	omvang liquide middelen

De kengetallen voldoen aan de door de Inspectie gestelde signaleringswaarden en de grenzen van De Stroming.

Signaleringswaarde mogelijk bovenmatig publiek vermogen

In de afgelopen jaren heeft de Inspectie van het Onderwijs een signaleringswaarde ontwikkeld voor bovenmatige reserves bij onderwijsinstellingen. Op basis van de jaarrekening 2024 van De Stroming is er sprake van bovenmatig publiek vermogen van € 3.270.000 (inclusief NPO gelden en groot onderhoud), dan wel € 2.168.000 (exclusief NPO gelden en groot onderhoud).

Surplus publiek eigen vermogen	realisatie 2024	realisatie 2023
Aanschafwaarde gebouwen	912.772	898.041
Boekwaarde resterende MVA	1.687.122	1.839.668
Totale baten (incl. financiële baten)	16.617.838	15.949.427
Normatief eigen vermogen	3.097.624	3.207.395
Publiek eigen vermogen (incl. NPO en groot onderhoud)	6.368.417	6.107.488
Bovenmatig vermogen (incl. NPO en groot onderhoud)	3.270.793	2.900.093
Publiek eigen vermogen (excl. NPO en groot onderhoud)	5.266.023	5.438.009
Bovenmatig vermogen (excl. NPO en groot onderhoud)	2.168.399	2.230.614

In maart 2021 is er een bestedingsplan opgesteld voor het surplus (publiek) eigen vermogen, in samenspraak met RvT en GMR. Hierin is vastgelegd dat De Stroming meerjarig extra middelen inzet ten behoeve van passend onderwijs. Dit bestedingsplan is in de meerjarenbegroting 2023-2027 cijfermatig als volgt geüpdatet.

De middelen worden ingezet ten behoeve van:

- Talentengroep De Stroming à € 130.000
- Pilot werkplaats De Stroming à € 20.000 (januari 2023 t/m juli 2024)
- Passend Onderwijs arrangementen à € 10.000
- Pilot Onderwijs en Jeugdzorg à € 5.000
- Schoolverbetering & Innovatie à € 300.000

Totaal: € 465.000 per jaar. De inzet in 2025-2027 bedraagt € 1.395.000.

Rekening houdend met de inzet tijdens de meerjarenbegroting, resteert er per 2028 een klein surplus publiek eigen vermogen van ongeveer € 750.000.

Dit kan in de jaren vanaf 2028 worden ingezet ten behoeve van een zogenaamde 'zachte landing' in de overgang van een negatief begroot exploitatieresultaat naar een begroting op € 0.

Eigen vermogen vs. risicobeheersing

Inleiding en aanleiding

Het 'publieke' eigen vermogen van stichting De Stroming is naar maatstaven van de overheid te hoog. Er is vanuit de overheid een opdracht om dit vermogen beredeneerd tot acceptabel niveau onder de signaleringswaarde voor bovenmatig publiek vermogen terug te brengen en hiertoe zijn in de meerjarenbegroting door het CvB en schooldirecteuren plannen gemaakt, om tot beleidsrijke besteding te komen.

Actuele risico's

Hieronder worden een aantal actuele en te verwachten risico's beschreven, die het 'publieke' eigen vermogen van De Stichting met beleid en getemporeerd terugbrengen. Dit is naast de risico's reeds beschreven in paragraaf 4.1.

- Overbruggen van dalend leerlingenaantal en uitstroom van medewerkers als gevolg van pensionering. Op bepaalde scholen wordt er de komende jaren een daling verwacht, terwijl andere weer stijgen, dit vraagt flexibiliteit van leerkrachten. Daarnaast gaan er in de komende jaren een aantal leerkrachten met pensioen. Dit vraagt tijdig aantrekken van nieuw personeel of de reeds hierboven aangegeven flexibiliteit. Over de jaren heen geschat op 750.000.
- Extra investeringen ivm overbruggen richting nieuwbouw of verbouw van verschillende schoolgebouwen. In het IHP van de gemeente staan de Eben Haëzer, de Ark en De Zaaier in de komende 10 jaar wel in de planning, maar sommige gebouwen laten een dusdanige staat zien dat we zelf er extra willen investeren om de schoolgebouwen goed bruikbaar te houden, schatting 800.000.
- Geografische omstandigheden gemeente Altena
Drie van onze elf scholen binnen De Stichting liggen in dermate kleine dorpskernen, dat het leerlingenaantal van de scholen onder de opheffingsnorm ligt. We vinden het belangrijk dat de kleine kernen Dussen, Meeuwen en Waardhuizen over kwalitatief protestants christelijk onderwijs blijven beschikken.
Op basis van de meerjarenbegroting ontvangt De Stroming voor deze drie scholen een bedrag van ongeveer 470.000 tezamen. We hanteren een risicopercantage van 35%, te weten 165.000 op jaarbasis.

- **Fluctuerende bekostiging en projectfinanciering**
De laatste jaren zijn er veel tijdelijke geldstromen het onderwijs ingevloed. Maatregelen als NPO-geld voorzien in een aantal jaren extra mogelijkheid tot formatieruimte. Tevens zijn er diverse subsidiestromen, die niet generiek worden toegekend, maar op basis van loting, waardoor er onderlinge verschillen tussen scholen kunnen ontstaan, doordat deze subsidies worden overschreven en op basis van loting worden toegekend.
Graag houden we vanuit het eigen vermogen de mogelijkheid open, om ongelijkheid tussen scholen als het gaat om toegekende subsidies te vereffenen en/of effecten van tijdelijke geldstromen op te vangen, door erna nog een periode uit eigen middelen projecten (waaronder formatie) te bekostigen.
Uitgaande van 1.008.161 euro aan NPO baten in schooljaar 2022/2023, hanteren we een risicopercantage van 10%, te weten 100.000 euro.

De bovenstaande risico's tonen de onzekerheid in baten en lasten waarmee De Stroming in de komende jaren wordt geconfronteerd. Vanuit deze onzekerheid is het van belang om een hoger publiek eigen vermogen aan te houden, dan hetgeen normatief is toegestaan.

Bestemmingsreserve restrisico's (bestuursverslag)	931.300
- Dalend leerlingaantal en pensionering	750.000
- late nieuw- verbouw schoolgebouwen	800.000
- geografische ligging	470.000
- fluctuatie bekostiging en projectfinanciering	100.000
	<u>3.051.300</u>
Publiek eigen vermogen exclusief NPO en groot onderhoud	5.266.023
Bovenmatig eigen vermogen (excl. NPO en GO) minus risico's	2.214.723
Bovenmatig eigen vermogen(excl. NPO en GO) jaarrekening	2.168.399

Op welke wijze het bovenmatig publiek eigen vermogen in de komende jaren wordt afgebouwd is hierboven reeds verder toegelicht, in 2028 hopen we het laatste deel te gebruiken voor een zachte landing en dan dus geen bovenmatig publiek eigen vermogen meer te hebben.

7.4 Toelichting op investeringsbeleid

Het beleid van De Stroming is gericht op het zoveel mogelijk met eigen middelen financieren van de investeringen waarvoor geen investeringssubsidie wordt ontvangen. Het uitgangspunt is dat geen vreemd vermogen wordt aangetrokken voor het doen van investeringen. De investeringen van 2024 zijn met eigen middelen gefinancierd. De toekomstige omvang van de liquide middelen is te zien in de toekomstbalans in de continuïteitsparagraaf. Hierbij is rekening gehouden met de geplande investeringen en de onttrekkingen uit de onderhoudsvoorziening. Uit de meerjaren balans blijkt dat de omvang van de liquide middelen de komende jaren voldoende zal zijn om de lasten, de investeringen en de onttrekkingen uit de voorzieningen te betalen.

7.5 Treasury

Het vigerend Treasurystatuut is vastgesteld op 4 april 2022. Dit is te vinden op de website van De Stroming. De Stroming hanteert een Treasurystatuut dat voldoet aan de regeling 'beleggen, lenen en derivaten' (OCW, 2016). Daarnaast wordt hiermee voldaan aan de hierop gewijzigde regelgeving in 2018 (gepubliceerd op 5 april 2018, nr. 13253715, en gepubliceerd op 5 december 2018, nr. FEZ/1402273). Deze regeling heeft betrekking op de publieke middelen van De Stroming. De private middelen vallen buiten deze Regeling
Er wordt een terughoudend financieel beleid. De interne verantwoording over treasury activiteiten vindt plaats door het college van bestuur aan de (auditcommissie van de) raad van commissarissen middels periodieke managementrapportages. Verantwoording vindt ook plaats door middel van het jaarlijkse bestuursverslag. Het doel van het Treasurystatuut is, dat in het kader van vermogensbeheer van De Stroming helder wordt gemaakt volgens welke procedures besluiten tot stand moeten komen en aan welke richtlijnen het bestuur zich moet houden. In het statuut is een basis gelegd voor een verantwoorde inbedding van het financieel beleid op basis van de beginselen van een verantwoord beheer, zoals controleerbaarheid, functiescheiding, duidelijke toedeling van verantwoordelijk- en bevoegdheden, alsmede heldere beleidsmatige uitgangspunten en randvoorwaarden voor het beheer. Het bestuur (bevoegd gezag) beheert de verkregen middelen van de instelling op een zodanige wijze dat een behoorlijke exploitatie en het voortbestaan van de instelling op basis van de publieke middelen is verzekerd. De Stroming scheidt in haar financiële administratie zichtbaar de verschillende geldstromen. Het bestuur is bevoegd de overtollige liquide middelen weg te zetten op een spaar- of depositorekening of om te beleggen met de private middelen van het bestuur conform het Treasurystatuut.

Private middelen vallen niet onder de Ministeriële Regeling van 2016.

De private middelen kunnen naar eigen inzicht van het bestuur worden ingezet, mits voldaan is aan het onderstaande kader.

- *Zo is het niet toegestaan dat met private middelen dermate grote risico's worden aangegaan, dat deze een negatief effect kunnen hebben op de publieke middelen.*
- *Nader gespecificeerd wordt het volgende kader gegeven:*
- *minimaal 25% en maximaal 75% van het private eigen vermogen zal worden belegd met als maximum bedrag € 1.000.000 (één miljoen euro);*
- *er zal belegd worden in portefeuilles met een beperkt risicoprofiel, te lezen als 'defensief' of 'neutraal';*
- *er wordt zoveel mogelijk 'groen' belegd.*

Met als doel de lasten vanwege negatieve rente op het vermogen te compenseren is De Stroming mei 2021 gestart met een beleggingsportefeuille. Als inleg is een deel van het private eigen vermogen, € 850.000 ingezet. De portefeuille is aangegaan bij de Rabobank, huisbankier van De Stroming. Ook heeft De Stroming rekeningen bij de ABNAMRO.

Op 31 december 2024 had de beleggingsportefeuille een waarde van € 951.074.

7.6 Continuïteitsparagraaf

De in deze paragraaf opgenomen bedragen zijn afkomstig uit de door de raad van commissarissen goedgekeurde begroting 2025, welke door het college van bestuur is vastgesteld.

Gegevensset

In deze paragraaf worden mededelingen gedaan van toekomstige ontwikkelingen. Ontwikkelingen van buitenaf (exogene ontwikkelingen) en ontwikkelingen van binnenuit (endogene ontwikkelingen). Het gaat hierbij om toekomstige ontwikkelingen en maatregelen die de continuïteit van de organisatie borgen en verbeteren en zich richten op de beheersing van risico's.

Personele bezetting

De fte's hieronder zijn gemiddelden per kalenderjaar (conform de gegevensset van het Ministerie is dit onderdeel van A1).

Funcatiecategorie	Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	Jaar 2027	Jaar 2028	Jaar 2029
DIR	7,23	7,2293	7,2293	7,2293	7,2293	7,2293
OOP	33,46	28,3120	25,8339	24,8419	24,1999	23,8201
OP	115,88	116,1604	112,0757	112,2654	111,7813	110,4297
	156,57	151,7017	145,1389	144,3366	143,2105	141,4791

In 2024 waren er nog meer OOP'ers in verband met de NPO middelen die nog beschikbaar waren, dit wordt afgebouwd mede doordat er wordt ingezet op Leerkracht Centraal. Daarnaast de komende jaren uitstroom door pensionering.

Leerlingen

De leerlingaantallen zoals hieronder getoond vormen de basis voor de meerjarenbegroting.

Peilmoment	1 feb 2024	1 feb 2025	1 feb 2026	1 feb 2027	1 feb 2028
Aantal leerlingen	1.985	2.016	2.048	2.071	2.081
04JF - CBS De Zaaier	225	236	240	240	240
04TK - CBS De Parel	271	268	262	262	262
04VV - CBS De Verrekijker	58	60	59	60	60
05AY - CBS De Ark	53	53	49	49	49
05NM - CBS De Sprankel	52	61	56	58	58
06OW - CBS Het Fundament	146	149	150	150	150
06WN - CBS Eben Haëzer	138	133	133	135	135
07JC - CNS d'Uylenborch	211	206	210	210	210
07ZY - PCB De Regenboog	228	235	259	267	267
08BK - CBS Het Baken	338	345	355	365	375
09UJ - CBS 't Kompas	265	270	275	275	275
	1.985	2.016	2.048	2.071	2.081

In bovenstaande prognose ontwikkeling fte's zijn de uitlopende pensioengerechtigde medewerkers nog niet vervangen. Hierdoor lijkt het, alsof het aantal fte's afneemt, terwijl het aantal leerlingen licht stijgt. De lichte stijging in het aantal leerlingen komt door nieuwe wijken die worden gebouwd in de diverse kernen.

Financieel meerjarenperspectief

Hierna wordt aandacht besteed aan diverse meerjarenoverzichten. Deze zijn ontleend aan de meest recente definitieve meerjarenbegroting 2025-2029 en de realisatiecijfers 2024. Deze zijn opgenomen conform de gegevensset A2 die door het Ministerie is voorgeschreven.

Het gaat hier dan om

- meerjaren exploitatie
- meerjaren balans
- meerjaren kasstroomoverzicht
- meerjaren kengetallen

Meerjaren exploitatie

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
3.1 Rijksbijdragen	€ 16.057.702	€ 14.701.564	€ 16.161.820	€ 16.090.927	€ 16.528.447	€ 16.678.188	€ 16.747.381
3.2 Overige overheidsbijdragen	€ 225.568	€ 89.780	€ 82.095	€ 82.095	€ 82.095	€ 82.095	€ 82.095
3.5 Overige baten	€ 242.759	€ 442.354	€ 241.449	€ 241.449	€ 241.449	€ 241.449	€ 241.449
Baten	€ 16.526.029	€ 15.233.698	€ 16.485.364	€ 16.414.471	€ 16.851.991	€ 17.001.732	€ 17.070.925
4.1 Personeelslasten	€ 14.389.669	€ 12.951.564	€ 14.757.321	€ 14.382.489	€ 14.495.879	€ 14.552.797	€ 14.521.090
4.2 Afschrijvingen	€ 370.845	€ 394.437	€ 406.716	€ 429.162	€ 419.622	€ 392.851	€ 344.831
4.3 Huisvestingslasten	€ 880.569	€ 989.151	€ 913.750	€ 932.350	€ 932.350	€ 924.350	€ 924.350
4.4 Overige lasten	€ 1.458.883	€ 1.584.597	€ 1.894.286	€ 1.902.286	€ 1.902.286	€ 1.902.286	€ 1.902.286
Lasten	€ 17.099.966	€ 15.919.749	€ 17.972.073	€ 17.646.287	€ 17.750.137	€ 17.772.284	€ 17.692.558
6.1 Financiële baten	€ 91.809	€ 5.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat	€ -482.128	€ -681.051	€ -1.486.709	€ -1.231.817	€ -898.145	€ -770.552	€ -621.633

De meerjarenbegroting is tot stand gekomen, rekening houdend met de volgende uitgangspunten:

- **Rijksbijdragen:**
 - Indexatie van Rijksbijdragen met 2,95% op advies van de PO raad, ter compensatie van de vastgestelde CAO in 2024.
- **Lasten:**
 - hogere lasten, dit door de hogere materiaal- en personeelskosten.
 - rekening houdend met het activeren en afschrijven van groot onderhoud, derhalve geen dotatie aan de voorziening groot onderhoud.
 - benodigde investeringen in de Het Fundament en de Uylenborch en extra onderhoud om de school Eben Haëzer en De Zaaier draaiende te houden tot nieuwbouw.
 - het Baken zal in 2026 nieuwbouw/renovatie krijgen. In de begroting is rekening gehouden met een bijdrage vanuit de eigen middelen

De begrote negatieve resultaten van 2025 tot en met 2028 worden verklaard door:

- 1) In 'besteding surplus publiek eigen vermogen' is vastgelegd dat De Stroming meerjarig extra middelen inzet ten behoeve van passend onderwijs.
- 2) De inzet van de nog te besteden bestemmingsreserve NPO en subsidie Basisvaardigheden.

De komende jaren zal er goed gekeken worden dat De Stroming een zachte landing maakt richting de signaleringswaarde bepaald door de overheid.

Meerjaren balans

De meerjaren balans is hieronder weergegeven.

Activa	realisatie 2024	budget 2025	budget 2026	budget 2027	budget 2028	budget 2029
Materiële vaste activa	2.337.957	2.668.182	3.167.200	2.936.908	2.705.157	2.395.026
Financiële activa	976.124	976.124	976.124	976.124	976.124	976.124
Vorderingen	262.514	262.514	262.514	262.514	262.514	262.514
Liquide middelen	6.788.257	5.207.955	3.607.491	3.034.092	2.387.851	2.071.978
Totaal	10.364.852	9.114.774	8.013.327	7.209.637	6.331.645	5.705.641
Passiva						
Algemene reserve	1.475.847	955.065	488.249	55.102	-250.449	-407.081
Bestemmingsreserve publiek	4.892.570	4.058.091	3.293.091	2.828.091	2.363.091	1.898.091
Bestemmingsreserve privaat	1.493.920	1.493.920	1.493.920	1.493.920	1.493.920	1.493.920
Voorzieningen	457.971	567.526	702.268	801.095	698.026	698.026
Langlopende schulden	17.970	13.598	9.226	4.855	483	0
Kortlopende schulden	2.026.574	2.026.574	2.026.574	2.026.574	2.026.574	2.022.685
Totaal	10.364.852	9.114.774	8.013.327	7.209.637	6.331.645	5.705.641

In de meerjaren balans is de doorwerking van de geraamde resultaten, investeringen, afschrijvingen, dotaties en onttrekkingen aan voorzieningen doorgerekend. De omvang van de vaste activa is bepaald door toevoeging van geplande investeringen en de afname van de geraamde afschrijvingen. De investeringen bestaan voornamelijk uit de uitbouw en verbouwing van Het Baken, de nieuwbouw van Het Fundament en d'Uylenborch en de aan te schaffen meubilair; daarnaast investeringen in groot onderhoud.

De liquide middelen worden beïnvloed door de geprognosticeerde resultaten, gecorrigeerd voor afschrijvingen en dotaties, de geplande investeringsuitgaven en de uitgaven vanuit het meerjaren onderhoudsplan. Het eigen vermogen fluctueert met de geprognosticeerde resultaten, de uitgaven aan NPO / afschrijvingen bestemmingsreserve groot onderhoud en de uitputting ouderbijdrage. De voorzieningen zijn bepaald aan de hand van de begrote dotaties en de meerjaren onderhoudsplannen. Het bestedingsplan zorgt voor dalende resultaten en liquide middelen. De verwachte omvang van de liquide middelen in 2029 voldoet nog aan de signaleringswaarden van Inspectie voor liquiditeit en omvang liquide middelen.

Meerjaren kasstroomprognose

Op basis van de meerjaren balans en de meerjaren exploitatie kan een specificatie worden gemaakt van de doorwerking van de primaire stromen (resultaat, investeringen in activa en onttrekkingen uit voorzieningen) op de beschikbare liquide middelen. Onderstaand is de meerjaren kasstroom weergegeven op de indirecte methode. Dit is dezelfde methode als in de meerjarenbegroting is gehanteerd.

Meerjaren kasstroomoverzicht	Realisatie 2024	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo baten en lasten	€ -573.938	€ -686.051	€ -1.486.709	€ -1.231.817	€ -898.145	€ -770.552	€ -621.633
Aanpassingen voor:							
- afschrijvingen	€ 370.845	€ 394.437	€ 406.716	€ 429.162	€ 419.622	€ 392.851	€ 344.831
- mutatie voorzieningen	€ -655.678	€ 109.834	€ 109.555	€ 134.742	€ 98.827	€ -103.069	
- mutatie eigen vermogen	€ 794.425						
Mutatie vlottende activa	€ -20.404						
Mutatie kortlopende schulden	€ 406.520						
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	€ 321.771	€ -181.780	€ -970.438	€ -667.912	€ -379.696	€ -480.770	€ -276.801
Ontvangen interest	€ 91.809	€ 5.000					
Kasstroom uit operationele activiteiten	€ 413.580	€ -176.780	€ -970.438	€ -667.912	€ -379.696	€ -480.770	€ -276.801
(des)investeringen in materiële vaste activa	€ -192.031	€ -679.647	€ -736.940	€ -928.180	€ -189.330	€ -161.100	€ -34.700
(des)investeringen in financiële vaste activa	€ -94.708						
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	€ -286.738	€ -679.647	€ -736.940	€ -928.180	€ -189.330	€ -161.100	€ -34.700
Mutaties langlopende schulden	€ -4.173	€ -4.372	€ -4.372	€ -4.372	€ -4.372	€ -4.372	€ -4.372
Mutaties liquide middelen	€ 122.669	€ -860.799	€ -1.711.750	€ -1.600.464	€ -573.398	€ -646.242	€ -315.873
Beginstand liquide middelen	€ 6.665.589	€ 6.665.589	€ 6.788.258	€ 5.076.507	€ 3.476.043	€ 2.902.645	€ 2.256.402
Mutatie liquide middelen	€ 122.669	€ -860.799	€ -1.711.750	€ -1.600.464	€ -573.398	€ -646.242	€ -315.873
Eindstand liquide middelen	€ 6.788.257	€ 5.804.790	€ 5.076.507	€ 3.476.043	€ 2.902.645	€ 2.256.402	€ 1.940.529

Meerjaren kengetallen

De tabel hieronder toont de meerjarenkengetallen, op basis van de realisatie 2024 en de begroting 2025-2029. De gehele periode blijft De Stroming boven de eigen grenzen en de signaleringswaarden van de inspectie van het Onderwijs.

Kengetallen	realisatie 2024	budget 2025	budget 2026	budget 2027	budget 2028	budget 2029
Solvabiliteit	80,3%	77,3%	74,2%	71,3%	67,3%	63,7%
Liquiditeit	3,48	2,63	1,84	1,56	1,24	1,09
Absolute omvang liq.middelen	6.788.257	5.076.507	3.476.043	2.902.645	2.256.403	1.940.530

De liquiditeit van de stichting daalt in de komende jaren door investeringen in verschillende scholen ten aanzien van nieuwbouw en de daarbij behorende meubilair. De liquiditeit wordt gemonitord om ervoor te zorgen dat de stichting voldoende middelen houdt voor continuïteit.

Signaleringswaarde mogelijk bovenmatig publiek vermogen

De berekening van de signaleringswaarde bovenmatig publiek vermogen is gebaseerd op de realisatie 2024 en de begroting 2025-2029. In de begroting wordt de afbouw van het surplus publiek eigen vermogen zichtbaar. Bij de berekening zijn de nog te besteden NPO middelen en de bestemmingsreserve Groot onderhoud uit de berekening gehaald omdat dit een oneerlijk beeld geeft over het bovenmatig eigen vermogen van de stichting.

Surplus publiek eigen vermogen	realisatie 2024	budget 2025	budget 2026	budget 2027	budget 2028	budget 2029
Aanschafwaarde gebouwen	912.772	912.772	912.772	912.772	912.772	912.772
Boekwaarde resterende MVA	1.687.122	1.755.410	2.254.427	2.024.135	1.792.385	1.482.254
Totale baten (incl. financiële baten)	16.617.838	16.485.364	16.414.471	16.851.991	17.001.732	17.070.925
Normatief eigen vermogen	3.097.624	3.159.288	3.654.761	3.446.345	3.222.082	2.915.410
Publiek eigen vermogen (incl. NPO en GO)	6.368.417	4.881.709	3.649.892	2.751.746	1.981.195	1.359.562
Bovenmatig vermogen (incl. NPO en GO)	3.270.793	1.722.420	-4.869	-694.600	-1.240.887	-1.555.848
Publiek eigen vermogen (excl. NPO en GO)	5.266.023	4.613.780	3.381.963	2.483.817	1.713.266	1.091.634
Bovenmatig vermogen (excl. NPO en GO)	2.168.399	1.722.420	-4.869	-694.600	-1.258.857	-1.555.848

De signaleringswaarde eigen vermogen wordt conform besluit afgebouwd en gezien het feit dat deze exclusief NPO en bestemmingsreserve Groot Onderhoud negatief gaat, wordt bij de begroting 2026 gemonitord.

In het verslag van de Raad van Commissarissen, zie paragraaf 3.4, is het standpunt over de continuïteit van de Stroming beschreven.

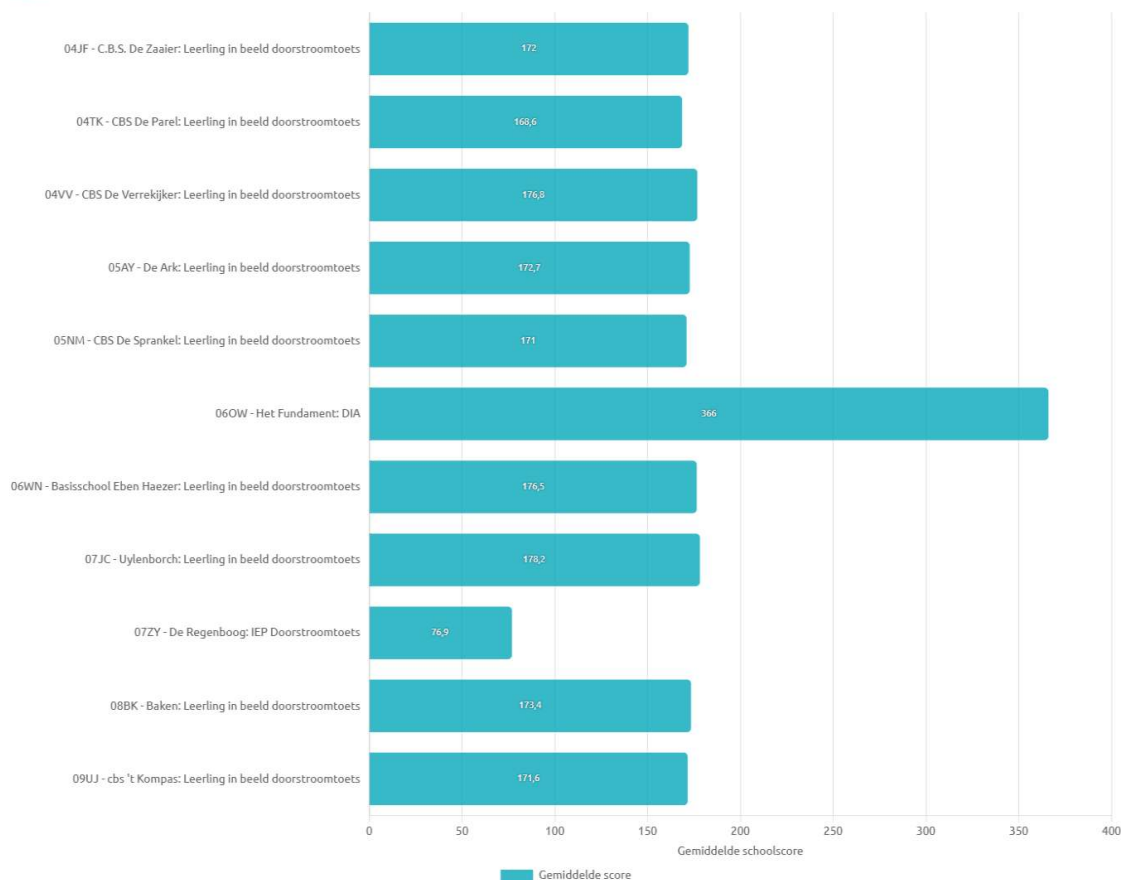

8 Onderwijsprestaties op de scholen

Doorstroomtoets per organisatie (2024 / 2025)

Uitvoer van ParnasSys

Schooljaar

2024 / 2025

Schoolweging

20 t/m 40

Organisatie(s)

04JF - C.B.S. De Zaaier 04TK - CBS De Parel 04VV - CBS De Verreiker 05AY - De Ark 05NM - CBS De Sprankel 06OW - Het Fundament 06WN - Basisschool Eben Haezer 07JC - Uylenborch 07ZY - De Regenboog 08BK - Baken 09UJ - cbs 't Kompas

Gedownload op: 21/03/2025

- ***B Jaarrekening***

9 Jaarrekening De Stroming

9.1 Jaarrekening

B1 Grondslagen voor de jaarrekening

Algemene gegevens

De Stroming is sinds 22 juni 2022 een stichting en heeft haar statutaire zetel in de gemeente Altena.

Statutaire naam	<i>De Stroming Stichting voor Protestants Christelijk primair onderwijs in het Land van Heusden en Altena</i>
Bestuursnummer	41239
Kamer van Koophandel	18061433

Algemene grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

De algemene grondslag voor de waardering van activa en passiva, alsmede voor het bepalen van het resultaat, zijn de historische kosten. Voor zover niet anders vermeld, worden activa, vorderingen, passiva en schulden opgenomen tegen nominale waarde en/of verkrijgingswaarde.

De Stroming heeft gekozen voor de methode van activeren en afschrijven van groot onderhoud, conform de notie groot onderhoud is in de jaarrekening de stelselwijziging hiervan doorgevoerd, de voorziening is door middel van de stelselwijziging omgezet naar de bestemmingsreserve groot onderhoud.

Het bestuur heeft zich een oordeel gevormd over de zaken die in het verslagjaar worden besproken en heeft voor de bedragen die in de jaarrekening zijn opgenomen schattingen gemaakt. Indien dit voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningpost.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Alle overige in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs. (geamortiseerde kostprijs is het bedrag waarvoor de financiële activa of verplichtingen bij eerste verwerking worden gewaardeerd minus aflossingen, plus of minus cumulatieve afschrijving.)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's.
Door afronding op hele euro's kunnen in het verslag kleine verschillen worden geconstateerd.

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking de realisatiecijfers opgenomen van het voorgaande jaar, alsmede de cijfers van de meest recente, vastgestelde versie van de begroting van het verantwoordingsjaar.

De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa en groot onderhoud worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur onder aftrek van eventuele investeringssubsidies. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Het economisch eigendom van de schoolgebouwen berust bij de gemeente. Indien een gebouw door een school blijvend wordt verlaten, wordt het gebouw "om niet" aan de gemeente overgedragen. Op terreinen wordt niet afgeschreven. De nieuwbouw van Het Kompas wordt in 10 jaar afgeschreven.

Afschrijvingen op inventaris, apparatuur etc. vinden voor het eerst plaats in de maand na aanschaf. De factuurdatum is hiervoor bepalend. De activeringsgrens is € 500. Investerings onder de € 500 worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Bijzondere waardevermindering van vaste activa.

Voor vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroomgenererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroomgenererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroom genererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van de betreffende actief (of kasstroomgenererende eenheid) geschat. Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzondere waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom-genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies is geweest.

Effecten

De effecten opgenomen onder de financieel vaste activa, voor zover deze betrekking hebben op de handelsportefeuille of met betrekking tot eigen-vermogensinstrumenten buiten de handelsportefeuille, worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Alle overige in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen terzake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn. Indien niet direct een betrouwbare reële waarde is aan te wijzen, wordt de reële waarde benaderd door deze af te leiden uit de reële waarde van bestanddelen of van een soortgelijk financieel instrument, of met behulp van waarderingmodellen en waarderingstechnieken. Hierbij wordt gebruikgemaakt van recente gelijksoortige 'at arm's length'-transacties, van de DCF-methode (contante waarde van kasstromen) en/of van optiewaarderingsmodellen, rekening houdend met specifieke omstandigheden.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen en overlopende activa.

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Liquide middelen

Liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bestuur en worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves en de eventuele bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen gepresenteerd, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen reserves uit private middelen en reserves uit publieke middelen.

Algemene reserve

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en de werkelijk gemaakte lasten. In het geval van een tekort wordt het resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door het bestuur bepaald en betreft geen verplichting. Het bestuur kan deze verplichting zelf opheffen.

Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door een derde is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsfonds.

De bestemmingsreserve NPO gelden betreft het resultaat van ontvangen bedragen minus de reeds bestede middelen.

De bestemmingsreserves Nieuwbouw en Koelsysteem van De Parel zijn gevormd om de additionele last op de exploitatie inzichtelijk te maken van deze investeringen, ten opzichte van de reguliere lasten. De additionele last wordt namelijk niet bekostigd vanuit de lumpsum. De bestemmingsreserves verminderen jaarlijks met de afschrijvingslasten.

De bestemmingsreserve Restrisco is gebaseerd op de jaarlijkse risicoanalyse. Met deze reserve maakt De Stroming de omvang van restrisco's, die niet zijn opgenomen in de meerjarenbegroting, apart inzichtelijk.

De bestemmingsreserve Groot onderhoud is ten behoeve de afschrijvingslasten van reeds voorzien groot onderhoud in de afgelopen jaren.

Het "Fonds Vereniging" en het "Personeelsfonds" en de "Reserve Schoolfonds" zijn met eigen middelen d.w.z. zonder subsidie van de overheid opgebouwd. Het voor- of nadelig saldo van de exploitatie wordt toegevoegd c.q. onttrokken aan de reserve c.q. het fonds.

Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Voorzieningen

Algemeen

Alle voorzieningen zijn nominaal, behalve de jubileumvoorziening. Deze is contant gemaakt (disconteringsvoet van 1%). Conform de stelselwijziging is de voorziening groot onderhoud komen te vervallen en is deze omgezet naar de bestemmingsreserve groot onderhoud.

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte of verplichtingen die op balansdatum bestaan en waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in mindering zijn gebracht. Eveneens worden voorzieningen gevormd voor verliezen die naar waarschijnlijkheid in de toekomst zullen worden geboekt maar die voortkomen uit risico's die op balansdatum aanwezig zijn. Voorzieningen kunnen worden gevormd ter egalisatie van kosten waarbij een deel van de in de toekomst te verwachten uitgaven zijn oorsprong heeft voor balansdatum.

Voorziening langdurig zieken

Per 31 december 2023 is een voorziening voor langdurig zieken gevormd. Hierbij wordt rekening gehouden met toekomstige te betalen salariskosten en transitievergoedingen. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde gezien de korte looptijd van deze voorziening per medewerker.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties die op grond van de CAO dienen te worden betaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de startdatum werken in onderwijs, blijfkanspercentage en een uitkering bij 25 en 40-jarig jubileum conform de CAO. De voorziening is gewaardeerd tegen salarisstijging van 4,0%, de discontovoet bedraagt 2,66%.

Voorziening Wet WAB

Op 1 januari 2020 is de nieuwe Wet arbeidsmarkt in balans (WAB) in werking getreden ter vervanging van de Wet werk en zekerheid (WWZ). Dit houdt in dat bij tijdelijke contracten waarbij het bij het aangaan van het contract zeer waarschijnlijk is dat het contract niet zal worden verlengd, er een transitievergoeding dient te worden uitbetaald aan de medewerker over de looptijd van alle tijdelijke contracten. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde gezien de korte looptijd van deze voorziening per medewerker.

Voorziening onderhoud

De onderhoudsvoorziening beoogt kostenegalisatie voor de uitgaven van groot planmatig onderhoud aan onroerende zaken die door de jaren heen een onregelmatig verloop hebben. De dotaties aan de voorziening zijn gebaseerd op de meerjarenonderhoudsbegroting over een periode van 20 jaar. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. De voorziening is, rekening houdend met geplande jaarlijkse dotaties, toereikend voor het uit te voeren onderhoud in de periode waarvoor de meerjaren onderhoudsbegroting strekt.

Voor de voorziening groot onderhoud wordt een methodiek gehanteerd waarbij de uitgaven over het gehele onderhoudsplan van de onderwijspanden worden bepaald en deze vervolgens wordt gedeeld door de looptijd van het onderhoudsplan. Deze systematiek leidt ertoe dat er jaarlijks weliswaar een min of meer gelijkblijvende dotatie aan de voorziening groot onderhoud wordt gedaan, maar dat deze te laag of te hoog van omvang kan zijn in vergelijking met de RJ methodiek. Er wordt namelijk beperkt rekening gehouden met individuele onderhoudscomponenten met onderhoudscycli die doorlopen tot na de periode van de huidige onderhoudsplaning.

De methodiek voor groot onderhoud is per 1 januari 2024 gewijzigd, er is gekozen voor het stelsel van activeren en afschrijven, dit is door middel van een stelselwijziging verwerkt.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij eerste waardering tegen de reële waarde gewaardeerd daarna tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden bij eerste waardering tegen de reële waarde gewaardeerd daarna tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

Overlopende passiva betreffen vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn geplaatst.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben. Met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Met uitzondering van obligatierente. Deze wordt volgens kasstelsel verantwoord in het jaar van uitbetaling.

Rijksbijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de personele en materiële exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie van OCW. De ontvangen (normatieve) rijksbijdragen uit hoofde van de basisbesteding (lumpsum) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft (in het jaar van toewijzing) volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten.

Niet-geoordeelde OCW-subsidies (subsidies die volledig vrij besteedbaar zijn) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten.

Geoordeelde OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (G1-doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekening-clausule heeft) worden naar rato van de voortgang (%) van de gesubsidieerde activiteiten verwerkt in de staat van baten en lasten. De subsidies waarvoor nog niet (alle) activiteiten (prestaties) zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de vooruit ontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen.

Geoordeelde OCW-subsidies (G2-doelsubsidies met verrekening-clausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de werkelijke subsidiabele lasten komen (naar rato van de

aan het verslagjaar toe te rekenen werkelijke subsidiabele uitgaven). Niet bestede middelen worden verantwoord onder de vooruit ontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord als schuld aan het Ministerie van OCW onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn (subsidietijdvak) is verlopen op balansdatum (terugvordering door OCW).

De doorbetaalde rijksbijdragen vanuit samenwerkingsverband worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar van toewijzing, tenzij toerekening naar schooljaar plaatsvindt (in plaats van per kalenderjaar).

Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de Gemeente, Provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW, Gemeenten, Provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

Voor de beloningen met opbouw van rechten, sabbatical leave, bonussen worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van bonusbetalingen wordt verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen.

De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (cao en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Pensioenverplichtingen

De instelling heeft een toegezegd pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte en contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkingsgraad lager is dan 105% vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Per december 2024 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 111,7% (2023: 110,5%). Er is een herstelplan van het ABP om te blijven voldoen aan de minimale dekkingsgraad.

Per school worden de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Lasten

Afschrijvingen op materiële vaste activa

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende immateriële en materiële vaste activa. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van levensduur conform schema. Dit gebeurt volgens de methode: in het jaar van aanschaf wordt naar tijdsgelang lineair afgeschreven. De gehanteerde activeringsgrens is € 500.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Overige lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Resultaat

Het resultaat van de exploitatie wordt toegevoegd of onttrokken aan de (bestemde) reserve(s), zoals door het college van bestuur besloten.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

**B2 Balans per 31 december 2024
na resultaatbestemming**

Activa	31-12-2024		31-12-2023	
	€	€	€	€
Vaste Activa				
Materiële vaste activa				
Gebouwen en terreinen	650.836		677.104	
Inventaris en apparatuur	1.687.122		1.839.668	
		2.337.957		2.516.772
Financiële vaste activa				
Effecten	951.074		859.666	
Waarborgsommen	25.050		21.750	
		976.124		881.416
Vlottende activa				
Vorderingen				
Debiteuren	164.343		14.295	
Ministerie van OCW	-		27.616	
Overige vorderingen en overlopende activa	98.171		200.199	
		262.514		242.110
Liquide middelen				
Kas	321		851	
Tegoeden op bankrekeningen	6.787.936		6.664.737	
Overige liquide middelen	-		-	
		6.788.257		6.665.589
TOTAAL ACTIVA		10.364.852		10.305.887

Passiva	2024		2023	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Algemene reserve	1.475.847		1.583.747	
Bestemmingsreserves	6.386.490		5.966.294	
		7.862.337		7.550.040
Voorzieningen				
Onderhoudsvoorziening	-		834.465	
Overige voorzieningen	457.971		279.183	
		457.971		1.113.648
Langlopende schulden				
Overige langlopende schulden	17.970		22.143	
		17.970		22.143
Kortlopende schulden				
Crediteuren	218.022		216.910	
Ministerie van OCW	-		-	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	990.150		583.158	
Schulden terzake van pensioenen	196.737		246.364	
Overige kortlopende schulden	4.458		(4.885)	
Overlopende passiva	617.208		578.509	
		2.026.574		1.620.056
TOTAAL PASSIVA		10.364.852		10.305.887

B3 Staat van Baten en Lasten 2024

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
	€	€	€
Baten			
(Rijks)bijdragen OCW	16.057.702	14.701.564	15.450.791
Overige overheidsbijdragen	225.568	89.780	161.793
Overige baten	242.759	442.354	336.844
Totaal baten	16.526.029	15.233.698	15.949.427
Lasten			
Personele lasten	14.389.669	12.951.564	13.544.802
Afschrijvingslasten	370.845	394.437	385.267
Huisvestingslasten	880.569	989.151	1.017.793
Overige lasten	1.458.883	1.584.597	1.405.639
Totaal lasten	17.099.966	15.919.749	16.353.501
Saldo baten en lasten	-573.938	-686.051	-404.074
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	91.809	5.000	114.247
Financiële lasten	-	-	-
Totaal financiële baten en lasten	91.809	5.000	114.247
Resultaat baten en lasten	-482.128	-681.051	-289.827

B4 Kasstroomoverzicht 2024

	2024		2023	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		-573.938		-182.176
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	370.845		413.306	
Afschrijvingen desinvesteringen materiële vaste activa	-			
Mutaties voorzieningen	-655.678		164.270	
Overige mutaties eigen vermogen	794.425		-11.463	
		509.593		566.113
Verandering in vlottende middelen				
- Vorderingen	-20.404		394.508	
- Effecten	-		143.325	
- Kortlopende schulden	406.520		250.858	
		386.116		788.691
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		321.771		1.172.628
Ontvangen interest	91.809		-156.215	
Betaalde interest	-		-	
		91.809		-156.215
Kasstroom uit operationele activiteiten		413.580		1.016.413
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
(des)Investerings in materiële vaste activa	-192.031		-835.691	
(des)Investerings in financiële vaste activa	-94.708		-	
		-286.738		-835.691
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-286.738		-835.691
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Mutaties langlopende schulden	-4.173		-4.372	
		-4.173		-4.372
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-4.173		-4.372
Mutatie liquide middelen		122.669		176.350
Beginstand liquide middelen	6.665.589		6.827.876	
Mutatie liquide middelen	122.669		176.350	
Eindstand liquide middelen		6.788.257		7.004.226

B5 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans per 31 december 2024

Activa

Vaste activa

	31-12 2024	31-12 2023
	€	€
1.2 Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	650.836	677.104
Inventaris en apparatuur	1.687.122	1.839.668
Vaste bedrijfsmiddelen	-	-
	<u>2.337.957</u>	<u>2.516.772</u>

	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Vaste bedrijfsmiddelen	Totaal
	€	€	€	€
<i>Boekwaarde</i>				
31-12-2023				
Aanschafwaarde	898.041	3.099.217	0	3.997.258
Cumulatieve afschrijvingen	-220.937	-1.259.549	0	-1.480.486
	<u>677.104</u>	<u>1.839.668</u>	<u>-</u>	<u>2.516.772</u>
<i>Mutaties</i>				
Investerings	14.732	177.299		192.031
Afschrijvingen	-41.000	-329.845		-370.845
	<u>-26.268</u>	<u>-152.546</u>	<u>-</u>	<u>-178.814</u>
<i>Boekwaarde</i>				
31-12-2024				
Aanschafwaarde	912.772	3.276.516	-	4.189.289
Cumulatieve afschrijvingen	-261.937	-1.589.395	-	-1.851.331
	<u>650.836</u>	<u>1.687.122</u>	<u>-</u>	<u>2.337.957</u>

Onder de inventaris en apparatuur worden tevens het meubilair en de ICT verantwoord.

De onder de desinvesteringen en afschrijvingen desinvesteringen opgenomen bedragen, betreffen activa met een boekwaarde 0 en die niet meer aanwezig zijn.

Afschrijvingstermijnen:

Gebouwen en terreinen	8-40 jaar
Inventaris en apparatuur	5-40 jaar
ICT	3-20 jaar
Meubilair	10-30 jaar
Leermiddelen	8-9 jaar

1.3 Financiële vaste activa				31-12 2024	31-12 2023
				€	€
Effecten (langlopend)				951.074	859.666
Waarborgsom				25.050	21.750
				<u>976.124</u>	<u>881.416</u>
	Boekwaarde 1-1-2023	Mutaties 2024 Investerings	Koerswinst/verlies en dividend	Kosten	Boekwaarde 31-12-2024
			-		
Effecten (langlopend)	859.666	-	106.488	15.080	951.074
Totaal effecten	<u>859.666</u>	<u>-</u>	<u>106.488</u>	<u>15.080</u>	<u>951.074</u>
De effecten zijn volledig uit private middelen belegd, zie de bestemmingsreserve. Er is voldaan aan het treasurystatuut.					
	Boekwaarde 1-1-2024	Betaald in 2024	Terugontvangen 2024		Boekwaarde 31-12-2024
		+	-/-		
Waarborgsom	21.750	3.300	-		25.050
Totaal waarborgsom	<u>21.750</u>	<u>3.300</u>	<u>-</u>		<u>25.050</u>
Vlottende activa				31-12 2024	31-12 2023
				€	€
1.5 Vorderingen					
Debiteuren				164.343	14.295
Ministerie van OCW				-	27.616
Overige vorderingen					
Overige vorderingen				-	121.764
Totaal overige vorderingen				<u>0</u>	<u>121.764</u>
Overige overlopende activa					
Vooruitbetaalde kosten				92.723	72.955
Fietsplan / bedrijfsfitness				5.447	5.481
Totaal overlopende activa				<u>98.171</u>	<u>78.435</u>
Totaal vorderingen				<u>262.514</u>	<u>242.110</u>
De vorderingen hebben een looptijd van korter dan 1 jaar.					
1.7 Liquide middelen					
Kas				321	851
Tegoeden op bankrekeningen				6.787.936	6.664.737
				<u>6.788.257</u>	<u>6.665.589</u>
De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.					

Passiva					
				31-12 2024	31-12 2023
				€	€
2.1 Eigen vermogen					
Algemene reserve				1.475.847	1.583.747
Bestemmingsreserves				6.386.490	5.966.294
				<u>7.862.337</u>	<u>7.550.040</u>
Stelselwijziging					
De voorziening groot onderhoud is per 1 januari 2024 door middel van een stelselwijziging omgezet naar de bestemmingsreserve Groot Onderhoud, ter dekking van afschrijvingslasten van de reeds voorziene groot onderhoud tot en met 2023.					
	Saldo 31-12-2023	Stelsel- wijziging	Saldo 1-1-2024		
	€	€	€		
Algemene reserve	1.583.747		1.583.747		
Bestemmingsreserves (publiek)	4.523.741	834.465	5.358.207		
Bestemmingsreserves (privaat)	1.442.552		1.442.552		
Saldo na stelselwijziging	<u>7.550.040</u>	<u>834.465</u>	<u>8.384.506</u>		
Verloopoverzicht 2024					
	Saldo 31-12-2023	Stelsel- wijziging	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo 31-12-2024
	€	€	€	€	€
Algemene reserve	1.583.747		(107.899)		1.475.847
Bestemmingsreserves (publiek)					
Bestemmingsreserve onderwijskundige vernieuwingen	2.710.000		148.876	-	2.858.876
Bestemmingsreserve NPO gelden	669.479		-401.551	-	267.929
Bestemmingsreserve Groot onderhoud		834.465			834.465
Bestemmingsreserve nieuwbouw	194.689		-194.689	-	-
Bestemmingsreserve koelsysteem	34.573		-34.573	-	-
Bestemmingsreserve restrisico	915.000		16.300	-	931.300
	<u>4.523.741</u>	<u>834.465</u>	<u>(465.637)</u>	<u>-</u>	<u>4.892.570</u>
Bestemmingsreserves (privaat)					
Reserve Schoolfonds	271.176		(40.040)		231.136
Reserve Stichting	1.159.737		91.408		1.251.144
Reserve Personeelsfonds	11.639		-	-	11.639
	<u>1.442.552</u>	<u>-</u>	<u>51.368</u>	<u>-</u>	<u>1.493.920</u>
Totaal bestemmingsreserves	<u>5.966.294</u>	<u>834.465</u>	<u>(414.269)</u>	<u>-</u>	<u>6.386.490</u>
Totaal Eigen vermogen	<u>7.550.040</u>	<u>834.465</u>	<u>(522.168)</u>	<u>-</u>	<u>7.862.337</u>

Verloopoverzicht 2023	Saldo 31-12-2022	Stelsel- wijziging	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo 31-12-2023
	€	€	€	€	€
Algemene reserve	1.352.270		231.477		1.583.747
Bestemmingsreserves (publiek)					
Bestemmingsreserve onderwijskundige vernieuwingen	3.175.000		-465.000	-	2.710.000
Bestemmingsreserve NPO gelden	766.618		-97.139	-	669.479
Bestemmingsreserve nieuwbouw	194.689		-	-	194.689
Bestemmingsreserve koelsysteem	34.573		-	-	34.573
Bestemmingsreserve restrisico	950.000		-35.000	-	915.000
	5.120.880	-	(597.139)	-	4.523.741
Bestemmingsreserves (privaat)					
Reserve Schoolfonds	293.735		(22.559)		271.176
Reserve Stichting	1.078.646		81.091		1.159.737
Reserve Personeelsfonds	11.639		-	-	11.639
	1.384.020	-	58.532	-	1.442.552
Totaal bestemmingsreserves	6.504.900	-	(538.607)	-	5.966.293
Totaal Eigen vermogen	7.857.170	-	(307.130)	-	7.550.040

Het bestuur van De Stroming, Stichting voor Protestants Christelijk primair onderwijs in het Land van Heusden en Altena stelt voor het saldo van baten en lasten de bestemming te geven zoals gepresenteerd onder het verloopoverzicht Eigen Vermogen.

De bestemmingsreserve onderwijskundige vernieuwingen is gevormd op basis van de berekening surplus eigen vermogen en de meerjarenbegroting 2025-2029.

De bestemmingsreserve NPO gelden betreft het resultaat van ontvangen bedragen minus de reeds bestede middelen.

De bestemmingsreserve Groot onderhoud is ter dekking van de afschrijvingslasten van de vervallen voorziening groot onderhoud.

De

De reserve "Stichting" en het "Personeelsfonds" en de "Schoolfonds" zijn met eigen middelen d.w.z. zonder subsidie van de overheid opgebouwd. Het voor- of nadelig saldo van de exploitatie wordt toegevoegd c.q. onttrokken aan de reserve c.q. het fonds.

			31-12 2024	31-12 2023	
			€	€	
2.2 Voorzieningen					
Personele voorzieningen			457.971	279.183	
Onderhoudsvoorziening			-	834.465	
			457.971	1.113.648	
Stelselwijziging in verband met activeren en afschrijven van groot onderhoud is de voorziening omgezet naar de bestemmingsreserve groot onderhoud.					
		Saldo 31-12-2023	Stelsel-- wijziging	Saldo 1-1-2024	
Overig					
Onderhoudsvoorziening		834.465	-834.465	-	
Totaal voorzieningen		834.465	-834.465	-	
	Saldo 31-12-2023	Dotatie 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Saldo 31-12-2024
	€		€	€	€
Personele voorzieningen					
Langdurig zieken	26.510	206.562	26.510		206.562
Jubilea	245.699	39.967	36.795		248.871
Wet WAB	6.974			4.436	2.538
Totaal voorzieningen	279.183	246.529	63.305	4.436	457.971
		Kortlopend deel < 1 jaar	Middenlang deel 1 - 5 jaar	Langlopend deel > 5 jaar	Totaal
		€	€	€	€
Personele voorzieningen					
Langdurig zieken		206.562	-	-	206.562
Jubilea		18.297	76.007	154.567	248.871
Wet WAB		2.538	-	-	2.538
Totaal voorzieningen		227.397	76.007	154.567	457.971
Voorziening langdurig zieken					
De analyse van de zieken per 31 december 2024 leidt tot de vorming van een voorziening langdurig zieken.					
Hierbij wordt rekening gehouden met toekomstige te betalen salariskosten en transitievergoedingen.					
De voorziening wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde gezien de korte looptijd van deze voorziening per medewerker.					
Voorziening jubilea					
Hierbij worden aannames gehanteerd omtrent bijvoorbeeld: salrisstijging per jaar, de blijfkans van werknemer, de kans dat het jubileum wordt behaald en de pensioenleeftijd. Dit wordt alleen voor het personeel in vaste dienst berekend.					
Voorziening Wet WAB					
Op 1 januari 2020 is de nieuwe Wet arbeidsmarkt in balans (WAB) in werking getreden ter vervanging van de Wet werk en zekerheid (WWZ).					
Dit houdt in dat bij tijdelijke contracten waarbij het bij het aangaan van het contract zeer waarschijnlijk is dat het contract niet zal worden verlengd, er een transitievergoeding dient te worden uitbetaald aan de medewerker over de looptijd van alle tijdelijke contracten.					
De voorziening wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde gezien de korte looptijd van deze voorziening per medewerker.					

	31-12 2024	31-12 2023		
	€	€		
2.3 Langlopende schulden				
Overige langlopende schulden	17.970	22.143		
	Saldo 31-12-2023	Investeringen 2024	Vrijval 2024	Saldo 31-12-2024
	€		€	€
Vooruitontv. inv. subs. gem. langl.	20.096	-	3.563	16.533
Vooruitontv. inv. subs. priv. langl.	2.047	-	610	1.437
	22.143	-	4.173	17.970
	Kortlopend deel < 1 jaar	Middenlang deel 1 - 5 jaar	Langlopend deel > 5 jaar	Totaal
	€	€	€	€
Onderverdeling langlopende schulden				
Vooruitontv. inv. subs. gem. langl.	3.629	12.170	734	16.533
Vooruitontv. inv. subs. priv. langl.	610	827	-	1.437
Totaal voorzieningen	4.240	12.997	734	17.970
2.4 Kortlopende schulden				
	31-12 2024	31-12 2023		
	€	€		
Crediteuren	218.022	216.910		
Belastingen en premies sociale verzekeringen	990.150	583.158		
Schulden terzake van pensioenen	196.737	246.364		
Overige kortlopende schulden	4.458	(4.885)		
Overlopende passiva	617.208	803.504		
	2.026.574	1.845.051		
Specificatie overlopende passiva				
Vooruitontvangen subsidies Ministerie van OCW	115.135	10.113		
Vooruitontvangen bedragen	27.200	79.279		
Vakantiegeld reservering	478.530	449.986		
Bindingstoelage reservering	(7.898)	30.998		
Fietsplan / bedrijfsfitness	-	3.760		
Vooruitontvangen investeringssubsidies gemeente	3.629	3.695		
Vooruitontvangen investeringssubsidies privaat	610	677		
Overige overlopende passiva	1	1		
	617.208	578.509		

De kortlopende schulden hebben een looptijd van korter dan één jaar.

De kortlopende schulden hebben een looptijd van korter dan één jaar.

VERANTWOORDING SUBSIDIES (MODEL G)

Brinnr:

41239

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt.

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
Opleiding tot Leraar	SOOL22303	6-12-2022	JA
Opleiding tot Leraar	SOOL210267	3-3-2022	JA
Opleiding tot Leraar	SOOL22301	10-11-2022	onderhanden
Lerarenbeurs	1956326	20-6-2023	JA
Opleiding tot Leraar	SOOL23381	15-12-2023	onderhanden
Opleiding tot Leraar	SOOL23384	13-12-2023	onderhanden
Opleiding tot Leraar	SOOL23385	8-12-2023	onderhanden
Opleiding tot Leraar	SOOL23585	8-12-2023	onderhanden
Opleiding tot Leraar	SOOL23599	14-12-2023	onderhanden
Opleiding tot Leraar	SOOL23038	13-4-2023	JA
Opleiding tot Leraar	SOOL210265	3-3-2022	JA
Studieverlof Baken	1349702-1	22-8-2023	JA
Zij-instroom	2022/2/20844337	20-10-2022	JA
Zij-instroom	1322199	21-3-2023	JA
Opleiding tot Leraar	SOOL19103	27-11-2019	JA
LerarenOntwikkelfonds	LOF200198	26-6-2020	JA
Studieverlof	2021/2/1750552	27-7-2021	JA
Studieverlof	2021/2/17128188	23-8-2021	JA
Opleiding tot Leraar	SOOLPO24035	2-5-2024	JA
Opleiding tot Leraar	SOOLPO24228	25-9-2024	onderhanden
Opleiding tot Leraar	SOOLPO24339	7-10-2024	onderhanden
Opleiding tot Leraar	SOOLPO24657	30-10-2024	onderhanden
Opleiding tot Leraar	SOOLPO24658	30-10-2024	onderhanden
Zij-instroom	4/262/39993	25-9-2024	onderhanden
Zij-instroom	3/038/39995	20-2-2023	onderhanden
Basisvaardigheden	VBV24-PO-1962	18-6-2024	onderhanden
Basisvaardigheden	VBV24-PO-2512	18-6-2024	onderhanden
Basisvaardigheden	VBV24-PO-2716	18-6-2024	onderhanden
Basisvaardigheden	VBV23-PO-1223	31-5-2023	onderhanden
Studieverlof	1414393-1	20-8-2024	JA
Zij-instroom	1444679-1	20-11-2024	onderhanden

Gebeurtenissen na balansdatum

Geen.

B6 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

In de loop van 2020 heeft CBS De Parel te Rijswijk met HOPPAS kinderopvang en met instemming van Gemeente Altena een verhuurovereenkomst voor bepaalde tijd afgesloten. Deze is met een jaar verlengd. Het betreft een bedrag van € 10.080 per jaar.

In de loop van 2020 heeft CBS De Zaaier te Andel met HOPPAS kinderopvang en met instemming van Gemeente Altena een nieuwe verhuurovereenkomst voor bepaalde tijd afgesloten. Deze is met een jaar verlengd. Het betreft een bedrag van € 6.000 per jaar.

In de loop van 2020 heeft CBS De Verrekijker te Waardhuizen met HOPPAS Kinderopvang en met instemming van Gemeente Altena een nieuwe verhuurovereenkomst voor bepaalde tijd afgesloten. Deze is met een jaar verlengd. Het betreft een bedrag van € 1.660 per jaar.

Model E: Overzicht verbonden partijen

Verbonden partijen

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten *	Eigen vermogen 31-12-2023	Resultaat 2023	Art. 2:403	Consolidatie?
SWV Driegang	Stichting	Gorinchem	4	€ 519.476	€ 66.971	nee	nee
SWV PO 30-10	Stichting	Drunen	4	€ 1.536.896	€ -695.441	nee	nee

* Code activiteiten:

1. contractonderwijs
2. contractonderzoek
3. onroerende zaken
4. overige

B7 Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten 2024

Baten

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
3.1 (Rijks)bijdragen Ministerie van OCW			
Rijksbijdrage Lumpsum	14.963.444	14.140.842	14.752.533
Overige geoormerkte subsidies	227.850	-	-
Overige (niet) geoormerkte subsidies	193.297	159.009	75.000
Doorbetalingen rijksbijdragen SWV	673.111	401.713	623.258
Totaal (Rijks)bijdrage Ministerie van OCW	16.057.702	14.701.564	15.450.791
3.2 Overige overheidsbijdragen			
Gemeentelijke bijdragen	225.568	85.453	157.466
Overige overheidsbijdragen	-	4.327	4.327
Totaal overige overheidsbijdragen	225.568	89.780	161.793
3.5 Overige baten			
Verhuur onroerende zaken	43.603	54.220	81.427
Detachering personeel	-	82.558	28.559
Ouderbijdragen/Ouderraad	97.242	38.660	22.649
Excursies, reizen en activiteiten	13.871	45.311	51.832
Overige	88.043	221.605	152.377
Totaal overige baten	242.759	442.354	336.844

Lasten

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
	€	€	€
4.1 Personele lasten			
Lonen en salarissen	13.825.166	12.332.329	12.955.989
Overige personele lasten	866.671	653.513	759.037
Dotaties/vrijval personele voorzieningen	178.788	-	-
Onttrekkingen/vrijval personele voorzieningen			
Nascholing	276.691	291.065	280.873
Inhuur externen	299.803	260.423	311.229
Kosten arbodienst	57.138	50.100	37.706
Knelpunten passend onderwijs	809	-	42.792
Schoolontwikkeling en innovatie	29.478	-	15.286
Overige personele lasten	23.965	51.925	71.150
	<u>14.691.837</u>	<u>12.985.842</u>	<u>13.715.026</u>
Uitkeringen (-/-)	-302.167	-34.278	-170.223
Totaal personele lasten	<u>14.389.669</u>	<u>12.951.564</u>	<u>13.544.802</u>

Specificatie Lonen en salarissen

Salariskosten	10.685.113	9.266.798	9.906.042
Sociale lasten	1.685.869	1.542.710	1.603.128
Pensioenpremies	1.454.183	1.522.821	1.446.819
	<u>13.825.166</u>	<u>12.332.329</u>	<u>12.955.989</u>

Specificatie overige personele lasten

Dotatie personele voorzieningen	178.788	-	-
Personeel niet in loondienst	299.803	260.423	311.229
Overige personele lasten	388.081	393.090	447.808
	<u>866.671</u>	<u>653.513</u>	<u>759.037</u>

Aantal fte's

	FTE's 2024	FTE's 2023
OP	119,07	129,23
OOP	36,68	31,08
DIR	6,55	7,41
	<u>162,30</u>	<u>167,72</u>

De FTE's hebben betrekking op het gemiddeld aantal werkzame medewerkers in 2024.
Alle medewerkers zijn werkzaam in Nederland.

4.2 Afschrijvingslasten

Gebouwen en terreinen	41.000	25.417	29.132
Overige materiële vaste activa	329.845	369.020	356.135
Totaal afschrijvingslasten	<u>370.845</u>	<u>394.437</u>	<u>385.267</u>

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
4.3 Huisvestingslasten			
Huur	23.699	4.000	3.608
Verzekeringen	11.277	-	-
Onderhoudsvoorziening dotatie/vrijval (-/-)	-	138.516	98.476
Onderhoud gebouwen/installaties	118.291	96.765	119.182
Energie en water	259.637	402.100	333.471
Schoonmaakkosten	356.090	259.850	327.916
Heffingen	20.942	34.350	41.198
Tuinonderhoud	19.841	17.870	24.200
Bewaking en beveiliging	14.436	14.750	20.471
Overige huisvestingslasten	56.357	20.950	49.271
Totaal huisvestingslasten	880.569	989.151	1.017.793

4.4 Overige lasten

Administratie en beheer	136.678	136.732	150.675
Reis- en verblijfkosten	-	250	140
Accountantskosten	29.593	18.000	24.200
Inventaris en apparatuur	360.141	394.675	334.041
Leer- en hulpmiddelen	348.079	304.930	251.221
Kantoorbenodigdheden/drukwerk	2.027	5.925	6.892
Telefoon- en portokosten e.d.	26.608	33.275	24.898
Kosten RvT/bestuur	34.527	10.000	2.109
Overige administratielasten	7.416	37.290	48.951
Werving - open/info dagen	5.218	9.150	7.805
Representatie	3.402	12.000	8.123
Kantinekosten	29.389	24.800	30.167
Drukwerk en repro	62.067	84.850	84.113
Excursies / werkweek / sport	86.571	91.970	91.179
Contributies/abonnementen	95.404	115.900	90.520
Medezeggenschap	10.056	11.100	9.738
Verzekeringen	-	10.300	6.195
Overige instellingslasten	221.707	283.450	234.672
Totaal overige instellingslasten	1.458.883	1.584.597	1.405.639

Accountantshonoraria

Onderzoek jaarrekening	29.593	18.000	24.200
	29.593	18.000	24.200

De volgende accountantskantoren hebben lasten gemaakt:

- Forvis Mazars, controle jaarrekening 2024	21.780	
- Flynth, controle jaarrekening 2023	7.813	24.200

**forvis
mazars**

Forvis Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden

5. Financiële baten en lasten

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
	€	€	€
Financiële baten			
Waardestijging effecten	91.408	-	81.091
Rentebaten	402	5.000	33.156
Financiële lasten			
Rentelasten	-	-	-
Totaal financiële baten en lasten	91.809	5.000	114.247

WNT-verantwoording 2024 De Stroming

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op De Stroming.

Het voor deze vereniging toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 166.000

Het totaal aantal complexiteitspunten voor de vereniging is 7. Zie onderstaande berekening.

Complexiteitspunten	
Complexiteitspunten gemiddelde totale baten	4
Complexiteitspunten gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	2
Complexiteitspunten gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	1
Totaal aantal complexiteitspunten	7
Bezoldigingsklasse	C
Bezoldigingsmaximum	€ 166.000

De complexiteitspunten voor de WNT 2024 zijn door de Raad van Commissarissen goedgekeurd.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2024	
Bedragen x € 1	M. de Kock
Functiegegevens	
Voorzitter CvB	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,9
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 122.238
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.786
Subtotaal	€ 142.024
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 149.400
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0
Bezoldiging	€ 142.024
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t

Gegevens 2023	
Bedragen x € 1	M. de Kock
	Voorzitter
Functiegegevens	CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,9
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 111.463
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.517
Subtotaal	€ 130.980
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 143.100
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0
Bezoldiging	€ 130.980
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2024						
Bedragen x € 1	T. Groeneveld	P.W.J. van Dalen	R. Bouman	A. Smits	K.A.J. Oudshoorn	J.G. Wassink
	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-16/09	16/09-31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	€ 7.155	€ 4.770	€ 4.770	€ 4.770	€ 3.735	€ 1.660
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 24.900	€ 16.600	€ 16.600	€ 16.600	€ 11.792	€ 4.853
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bezoldiging	€ 7.470	€ 4.980	€ 4.980	€ 4.980	€ 3.735	€ 1.660
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023					
Bedragen x € 1	T. Groeneveld	P.W.J. van Dalen	R. Bouman	A. Smits	K.A.J. Oudshoorn
	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	€ 7.155	€ 4.770	€ 4.770	€ 4.770	€ 4.770
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 23.850	€ 15.900	€ 15.900	€ 15.900	€ 15.900
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bezoldiging	€ 7.155	€ 4.770	€ 4.770	€ 4.770	€ 4.770
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder

Niet van toepassing

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900

Niet van toepassing

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is.

Niet van toepassing

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is.

Niet van toepassing

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

- **C Overige gegevens**

9.1 Statutaire regeling inzake de resultaatbestemming

De Stichting beoogt geen winst te maken. In de statuten is geen bepaling opgenomen inzake de resultaatbestemming. Ingevolge de Wet op het primair en voortgezet onderwijs wordt het resultaat verrekend met de reserves van de stichting.

9.2 Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

9.3 Ondertekening college van bestuur en raad van commissarissen

College van bestuur			
Naam	Functie	Datum	Ondertekening
De heer M. de Kock	Voorzitter		
raad van commissarissen/Toezichthouders			
Naam	Functie	Datum	Ondertekening
Mevrouw P.W.J.. van Dalen-van Balen	Auditcommissie		
Mevrouw R. Bouman-Bouman	Lid		
De heer T. Groeneveld	Voorzitter		
De heer A. Smits	Remuneratiecommissie		
De heer J. Wassink	Vice-voorzitter		

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van commissarissen van De Stroming, stichting voor Protestants Christelijk primair onderwijs in het land van Heusden en Altena

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van De Stroming, stichting voor Protestants Christelijk primair onderwijs in het land van Heusden en Altena te Waardhuizen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van De Stroming, stichting voor Protestants Christelijk primair onderwijs in het land van Heusden en Altena op 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2024 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2024;
2. de staat van baten en lasten over 2024; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van De Stroming, stichting voor Protestants Christelijk primair onderwijs in het land van Heusden en Altena zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024. In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Apeldoorn, 18 juni 2025

Forvis Mazars N.V.

w.g.

R.C. Dol MSc RA